

Kalifornijos lietuvis

An Artist Drawing a Picture of Child Jesus

by EDWARD WIIRALT

CALIFORNIA LITHUANIAN • A LITHUANIAN MONTHLY • DECEMBER • 1949-VOLUME IV

J. Kasputis

KALĖDŲ IR NAUJŲJŲ METŲ švenčių proga sveikinu visus "Kalifornijos Lietuvio" skaitytojus, savo mieluosius parapijiečius, draugus bei prietelius, linkėdamas, kad Užgimęs Kristus Jus visus apibertų geriausiomis savo dovanomis.

KUN. JONAS KUČINSKAS
Los Angeles Lietuvių Parapijos
Klebonas

MAY THE SPIRIT OF BETHLEHEM abide with you ever. May Providence watch over you, guide you and cheer you. May He bless you always, your friends fail you never and life grow but sweeter each year. These are the sincere wishes of:

FATHER GEORGE F. JONAITIS
Cassa Adelfa
Tucson, Arizona

KALĖDŲ ŠVENČIŲ IR NAUJŲ METŲ PROGA NUOŠIRDŽIAI SVEIKINU VISUS LOS ANGELES LIETUVIUS. Tuo pasinaudodamas kviečiu tapti nariais SLA (Susivienijimo Lietuvių Amerikoje) 75 kuopos, kuri Los Angeles mieste gyvuoja 45 metai. 75-ji kuopa ne tik narių skaičiumi pralenkia visas Los Angeles lietuvių draugijas, bet ir atliktais darbais užima garbingą vietą. SLA, besirupindamas savo fraternalės šeimos gerove, visuomet sielojasi ir mūsų tautos reikais, daug yra sudėjęs ir aukų. O daug dar galėsime pasitarnauti kaip sau, taip ir savo skriaudžiamai tėvynei, jei busime susivieniję, SLA yra vieša organizacija. Jai gali priklausyti visi padorūs lietuviai-lietuvės nuo gimimo iki 60 metų amžiaus. Informacijos reikalui kreiptis šiuo adresu: 174 So. Union Pl., Los Angeles 26, Calif. Telefonas: VAndyke 8837.

P. ŽILINSKAS
SLA 75 kuopos Sekr.-Organizatorius

"KALIFORNIJOS LIETUVIO" BICIULIAI:

Mr. and Mrs. K. Alminauskis, Mr. and Mrs. J. Azulaitis, Mr. and Mrs. K. Achas, Mr. and Mrs. Wm. Dudor, A. Giedraitis, Mr. and Mrs. P. Grazis, Mr. and Mrs. Z. Kruminas, Mr. and Mrs. F. Masaitis, Mr. and Mrs. F. Mason, Richard Mason, Mrs. Monika Peters, Mrs. S. Pal-tus, Mr. and Mrs. J. Petrauskas (Petras); Mr. and Mrs. A. Ruigys, Mrs. Monika Slateris, Mrs. B. Skirius, Mrs. J. Sliakis, Mrs. Emily Stirbys, Mr. and Mrs. Truskauskas ir seima, Juozas Urbonas, Mrs. Martina Varkalis, Mrs. L. Zaikis.

GARBES PRENUMERATORIAI

Jau siais metais i "K.L." Garbes Pre-numeratoriu eiles istojo sie skaitytojai:

BALBINA ABROMAITE, L.A., Calif.
KUN. I. ALBAVICIUS, Cicero, Ill.
JOHN BARDY, Chicago, Ill
VYTAUTAS BELECKAS, Ney York
J. KILMONIAI, Los Angeles, Calif.
REV. V. CIZAUSKAS, Artesia, Calif.
FLORENCE KORSACK, Los Angeles, Cal.
KUN. JONAS KUCINSKAS, L.A., Calif.
ZIGMAS KRUMINAS, L.A., Calif.
RT. REV. M.L. KRUSAS, Monrovia, Calif
FRANK MASON, Montrose, Calif.
B. NAGINIAI, Los Angeles, Calif.
PROF. K. PAKSTAS, L.A., Calif.
JOSEPH C. PETERS, Altadena, Calif.
ALGIS REGIS, L.A., Calif.
KUN. J. PASKAUSKAS, Chicago, Ill.
REV. P. SABULIS, Hartford. Conn.
ANN SAMSON, L.A., Calif.
FRANK SPEECHER, Los Angeles, Calif.
FRANK SATKAUSKAS, Chicago, Ill.
BERNICE STARK, Santa Monica, Calif.
KAZYS SUROMSKIS, Phoenix, Ariz.
D. TARVID, Altadena, Calif.
S. TIKNIAI, Los Angeles, Calif.
JUOZAS URBONAS, L.A., Calif.
J. ZALGA, Chicago, Ill.
F. ZUKAUSKAS, L.A., Calif.

So. Kaledu ir Nauju Metu Proga sveikiname

VISUS "KALIFORNIJOS LIETUVIO"

Skaitytojus ir draugus arti ir toli

Brone Starkiene ir Lunus

"PALANGA", Santa Monica, California

Kalifornijos Lietuvis

9204 S. Broadway, Los Angeles 3, Calif.

Phone - PL. 4-1377

Subscription \$2.00 per year in any country of the world. Honorary Subscription \$10.00. per year.

A. F. SkiriusPublisher & Man. Editor

Juozas Vitėnas Editor

Milton C. Stark Ed. of English Section

Algis RegisBusiness Manager

Editorial Committee

Rev. Jonas Kučinskas, Vincas Kazlauskas, Feliksas Kudirka, Stasys Paltus, Atty. Jos. Peters, Stasys Raštikis, Mrs. Bernice Stark.

TURINYS

Žingsnius lydi automatai, Lietuvos partizanų daina	4
Regina Victoria Hunt, Amerikiečio akimis	5
Supažindinti Amerikos lietuvius su originaliu mūsų muzikos menu, Pasikalbėjimas su muz. A. Kučiunu	6
K. Barauskas, Didžioji Naktis Lietuvos Kaimo pastogėje	7
"Kryžiai" verčiami anglų kalbon	9
St. Raštikis, Rusų kariuomenė Lietuvoje 1939-40 m.	10
KAIP ĮSIKŪRĖ IR GYVENA Kazys Lukšys	11
APŽVALGA	13
ENGLISH SECTION	
Soviet Deportations in Lithuania	14
One Hundred Years of Chopin	17
Kryžiai by V. Ramonas	18
A Famous Lithuanian Novel to be published	19
Los Angeles Council	19
Aboard the Kualoa by V. Brazevičius-Fred. E. Truman	20

SMAGIŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ VISIEMS RĖMĖJAMS, BIČIULIAMS IR SKAITYTOJAMS

"Kalifornijos Lietuvis"

The Birth of Christ

by A. Duerr

Priimkime Nepazistamąjį

K. L. J.

PIRMASIAS Kalėdas pilnai tęsuprato tik du žmonės. Tada gimė pati ryškiausiaji, dieviškoji Asmenybė.

DABAR DAUGELIUI Kalėdų prasmė labai paprasta ir aiški: pasiųsti sveikinius, įteikti dovanas, papuošti eglutes, pasirūpinti pakviesti Kalėdų senelį. Istorinį Kalėdų įvykį paminėti, į jį įsigilinti, išgyventi Kalėdas šių dienų pasaulio triukšme yra labai sunku, stačiai neįmanoma.

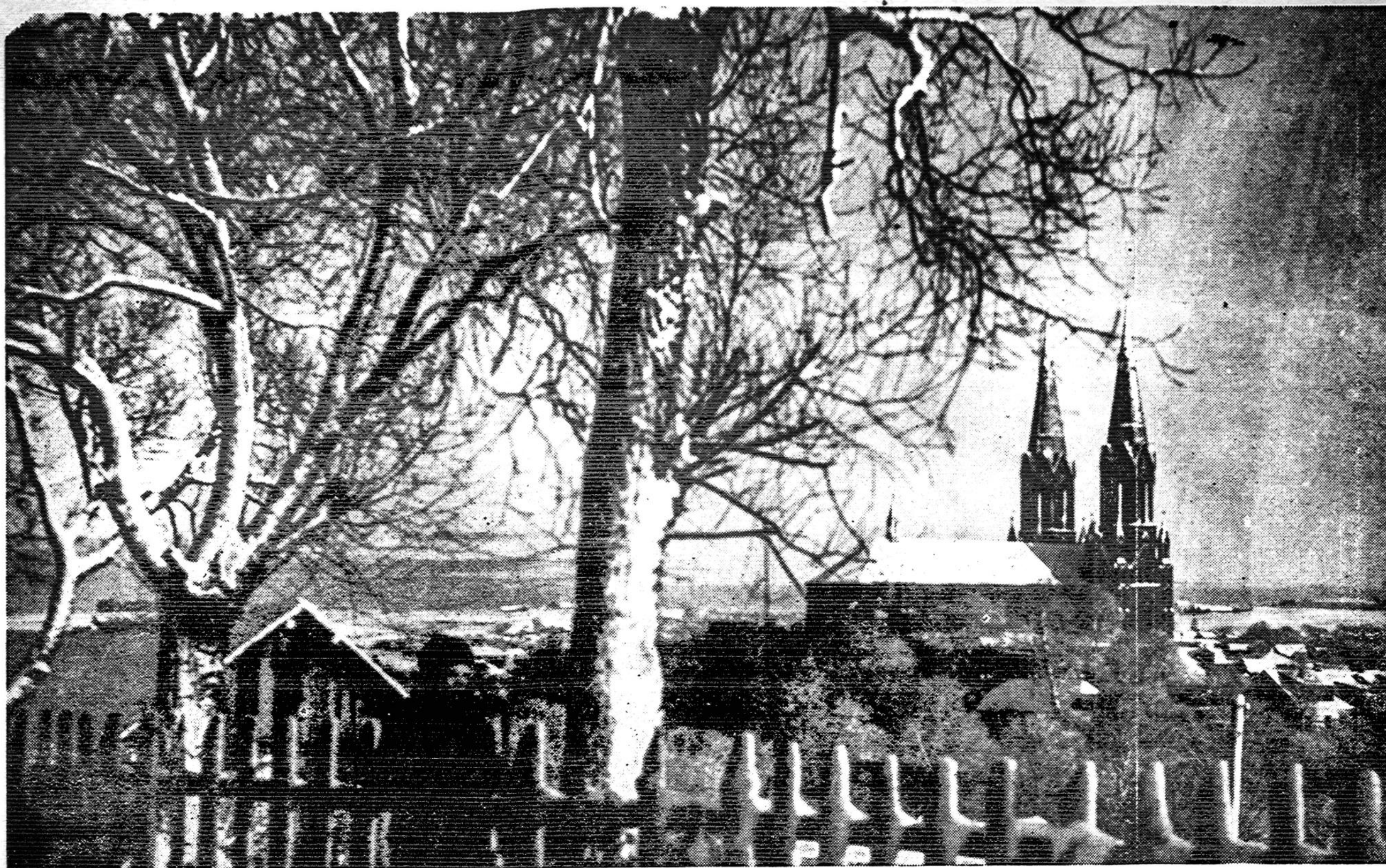
Tuo tarpu KALĖDOS NĖRA tik istorinio įvykio paminėjimas ir Kristus nėra tik žymiausiaji pasaulio asmenybė.

Kristus TURI ATGIMTI kasmet liturgijoje, žmonių sielose. Su Kristumi turi atgimti ir atsinaujinti visa žmonija. Kristus neatėjo tik tam sy-

kiui ir aniems žmonėms. Kai nusiėjo anų Kalėdų nakties šydas, jo tylumoje išsipildė didžiausias visos žmonijos troškimas: ATĖJO TAS, kurio buvo laukiama šimtmečiais ir dėl kurio šimtmečiais bus neramstaujama. Įvyko viena ir pati didžiausia paslaptis: Dievas TAPO ŽMOGUMI, kad žmogų pritrauktų prie Dievo.

Kalėdų TIESA yra tokia gili ir plati, kad žmogus nepajėgia jos pilnai apimti ir suprasti. Tik širdis jaučia, kad turėjo ateiti Tas, Kuris buvo visų taip laukiamas, Kuris turėjo pasakyti pasauliui palaiminimą ir suteikti išaukštinimą.

Tai BUVO prieš du tūkstančius metų, tačiau kartą suteiktas palaiminimas žemei nepasiliko čia visam laikui. Tamsa neišnyko, tik praskydo, vargas nesumažėjo, tik pakito, ir prispaustųjų eilės nesumažėjo. REIKIA tad, kad NUOLAT, kad kasmet užgimtų beturčių guodėjas ir persekiojamųjų laimintojas. Tą

Christmastime in Anykščiai, Lithuania

Ramybė
yra džiaugsmo šventė,
tačiau mūsų džiaugsmas
yra nepilnas Ramybė, ku-
rią atnešė Naujagimis,
neįsigalėjo visame pa-
sauly, ji ypa-
tingai yra iš-
nykusi raudonojo siau-
bo apimtoje šalyje, kar-
tu ir ten esančioje
mūsų tėvy-
nėje LIETUVOJE.
Tarsi mūsų laikais būtų
išsipildžiusi Šv. Jono Apreiškimo pra-

prasnę ir turi kasmet švenčiamos Kalėdos.

Tolstojus, Rusų išminčius, besielodamas žmonių vargais ir ieškodamas išeities, manė, kad, norint pakeisti skriaudų ir kraujo ištroškusią žmonių, reikia išleisti iš žmogaus gyslą kraują ir pripildyti ją vandens. Tačiau Išganytojas pasielgė priešingai. Jis troško į žmogaus gyslą duoti savo, dieviško, kraujo, kad žmogus atsinaujintų viduje, sieloje. Tal vienintelis kelias išsigelbėti.

Kalėdų šventėse turi būti sudėtos VISOS mūsų VILTYS. Mes tikime į Šviesą, tikime, kad Jos nenusiaubs tamsumos, nesunaikins vilties.

Piktoji valia dar tebeviešpatauja žemėje. BLOGIS veda akląją žmonių klystkeliais. Nuo elektros aptemo akys, radijas apkurtino ausis, spausdiniai užteršė sielą. Išseko žmogaus dvasia.

ILGESIU raudoja Jeremijas, naujos buities troško Virgilijus, kad viešpatautų auksiniai taikos kuni-
gaikščio laikai, kad liūtas ir eriukas galėtų gyventi šalia vienas kito, kad vanagas ir balandis išsitektų viename medyje, kad nudžiūtų žmogaus ašara ir Dangaus ramybė apvaldytų Žemę.

Ramybė yra geros valios vaisius, o gera valia yra Dangaus ir Dievo valia. Be Dievo valios, be Jo tvarkos negalėjo ateiti ramybė. Todel Kristus Kalėdose atėjo ir ateina ir ATNEŠA RAMYBĘ. Deja, dažnai ateina Jis, Dievas, pas savuosius, bet savių Jo nepriima, "Kai gili ty-la išsiplėtė ir naktis buvo tavo viduryje, iš dangaus, nuo karališko sos-

to, į vidurį sugedusios žemės nužengė Visagalis Žodis, kaip didis Kovo-tojas". (Išm. 18,14.)

ŽODIS, tapęs KŪNU, atnešė žmonijai totalinę, vispusią PERVERSMA: užtekėjo tikrojo Dievo pažinimo ir artimo meilės saulė, trupėjo vergijos pančiai, griuvo tironai, atėjo ramybė.

Zingsnius lydi automatai

Lietuvos partizanų daina

Zingsnius lydi automatai
Ir nakties tamsa,
O karių veiduose matos
Ištvermė, drąsa.

Slepia tėviškės sodybos
Ir miškai žali,
Laisvė Lietuvai sužibo,
Šviečia jau kely.

Mes nevengiam okupantų,
Kaujamės drąsiai,
Tegu jie tik susipranta
Išsinešti visai.

Ginklo nepadėsime niekad,
Kraštui laisvė bus,
Išgamos tikrai palieka
Kovoje draugus.

Paskutinį smūgį duosim
Išgamoms visiems,
Gimtą kraštą atvaduosim,
Gera bus saviems.

našystė: "Kai jis buvo atplėšęs antrąjį antspaudą, aš girdėjau antrąjį gyvūną tariant: Ateik ir pamatyk. Išėjo kitas žirgas, sartinas (raudo-nas). tam, kurs ant jo sėdėjo, duota atimti ramybę iš žemės, ir kad vieni kitus užmušinėtų, jam buvo duotas taip pat didelis kalavijas". (Šv. J. Apr. 6, 3-4).

Kalėdų džiaugsmas negali pasiekti mūsų gimtosios lušnelės, o gal jos jau ir nebėra. Mes aiškiai girdime artimųjų aimaną tolimose Azijos taigose, mus drebina jų kančios, mums vaidenasi sapnuos jų mirties šešėliai. Ir visa šių laikų žmonija yra iškamuota politinių aistrų bei įtempimų. Ji ilgisi ramybės, bet pasaulis negali jos duoti. Mat, ramybė žemėn gali nusileisti tik tada, kai iš žemės pakils garbė Dievui aukštybėse.

Pasauliui ir visai žmonijai ATNAUJINTI Žodis tapo Kūnu. Šita tiesa pilnai bus suprasta tik tada, kai kiekvienu laiku ir kiekvienas paskiras žmogus atgims ir atsinaujins Kristuje. Nes tik paskiras žmogus gali nešti savo širdies Linksmąją Naujieną į pasaulį. Tik taip gali išsilaikyti Kristaus įsteigtoji Dievo Karalystė šimtmečius ir nesugriūti nei per tautų kraustymąsi, nei per klaidų riaušes, nei per reformų bei revoliucijų žudynes. Ji nesugrius, jei ji stovės giliai žmonių širdyse.

Todel Kalėdų šventės NĖRA ir NEGALI būti vien istorinis prisiminimas, tradicijų, eglučių šventė, Kalėdų senelio apsilankymo diena. Pagaliau net nei plotkelės laužymo diena. Angelus Silesius yra teisingai

išsireiškęs sakydamas, kad jei ir tūkstantį kartų gimtų Kristus Betliejuje, bet ne tavėje, tu vistiek žūtumei.

Mes ATIDAROME plačiai iliuminuotus langus, kalėdines puošmenas iškabinėjame gatvėse ir eglutes nušviečiame prieš mėnulį, tarsi klausytume psalmininko, sakančio: "Atidarykite vartus, kunigaikščiai, atkelkite amžinuosius vartus, kad įeitų Galybių Karalius", bet iš kitos pusės mes užtrenkiame sielos duris, ir čia Jam užėti nėra vietos.

Stebint dabartinį Kalėdų švenčių puošnumą ir VIDINĘ jų MENKYSTĘ nenoromis prisimena pranašas Jeremijas: "Klausyk Dangau, klausyk, o žeme! Išauginau ir maitinau sau vaikus, bet jie manęs gėdinosi. Jautis ir asilas pažįsta savo šeiminką, o Izraelis manęs nepažino,

ir manoji tauta neturi supratimo".

NEIEŠKOKIME Kalėdų prasmės sveikinimuose, dovanose, vaišėse, eglutėse, o ieškokime Kristaus savo sieloje, ieškokime Jo kitų sielose. Jei rasime, tada bus didis džiaugsmas, tada įgys savo prasmę mūsų rūpesčiai ir vargai.

Tegul tad kiekvieno iš mūsų širdis BUS PRAKARTĖLE Nepažįtamajam Kristui. Nesvarbu, kad toji širdis yra perpildyta žemiškųjų rūpesčių ar slopinama pasaulio triukšmo. Svarbu, kad ji pilna geros valios ir gražių pasiryžimų pagerbti ir paklusti Tam, Kuris ATĖJO atnaujinti žemės veidą, Kurio atėjimo laukė šimtmečiai ir šimtmečiai minės ir skaičiuos savo dienas nuo Jo gimimo. Jis liks nepažintu ir net nenkenčiamu dėl daugelio, bet mums TIK PER JĮ viltis ir prisikėlimas.

grupė, lengvai prisitaiko prie daugumos gyvenimo būdo? Arba ar jie laikosi atskirai, bendradarbiaudami tik su savo žmonėmis?"

Į tai vėl reikia atsakyti: "Jie labai greitai prisitaiko prie amerikiečių gyvenimo būdo. Šito prisitaikymo priežastis yra aiški, nes amerikiečių gyvenimo būdas stovi už laisvę, o visa Lietuvos istorija yra nenutrūkstama kova už laisvę." Konkrecių pavyzdžių, kaip atvykę lietuviai prisitaiko, galima daug kur rasti. Pavyzdžiui, jų pasisekimas bizny, bendradarbiaujant su mišrios kilmės žmonėmis. Arba paimkime daugelį lietuvių tautybės išvietintų asmenų, kurie neseniai atvyko į šį kraštą - kaip greit jie išmoksta angliškai ir pasisavina mūsų gyvenimo būdą.

Tačiau lietuviai išlaiko savo tautos savybes. Darbštumas ir rami, gera nuotaika, kas yra būdinga lietuviams jų gimtajame krašte, aiškiai yra pastebima ir pas Amerikoj gimusius. Be to, jie išlaiko savo senosios tėvynės kalbą, muziką ir šokius.

Girdėjau, kad jaunojoji lietuvių kartoja tendenciją atsisakyti savo tėvų palikimo. Tatai yra labai apgailėtina, ir aš noriu baigti šį trumpą straipsnį kreipimusi į jaunuosius Amerikos lietuvius, kad jie saugotų savo paveldėjimą. Norėčiau jiems priminti, kad jie yra surišti atsakomybe savo protėvių krašto atžvilgiu. Lietuvių kalba negali būti prekybine kalba, bet ji yra sena ir graži. Ji yra jūsų didvyrių, poetų, rašytojų ir valstybės vyrų kalba. Jūsų muzika ir jūsų šokiai yra originalūs. Kultivuokite juos ir leiskite kitiems juos pamatyti bei išgirsti. Per juos, kaip gal būt nė jokių kitu būdu, jūs galite įnešti savo dalį prie Lietuvos baisyos padėties parodymo laisvojo pasaulio žmonių akyse ir tuo prisidėti prie "geležinės uždangos" pakėlimo.

Amerikiečio akimis

REGINA VICTORIA HUNT

Šio straipsnio autorė yra žinoma amerikietė rašytoja. Ji domisi Amerikos lietuvių veikla ir neretai atsilanko į jų parengimus. Paprašyta ji mielai sutį bendradarbiauti ir "Kalifornijos Lietuvy".

Red.

Kaip mes žiūrime į kitus žmones? Tai visuomet įdomus klausimas. Suprantama, dažnai mes negalime į jį atsakyti, o taip pat nedaug kas iš mūsų turi drąsos paklausti kitą, ką jis apie mus galvoja.

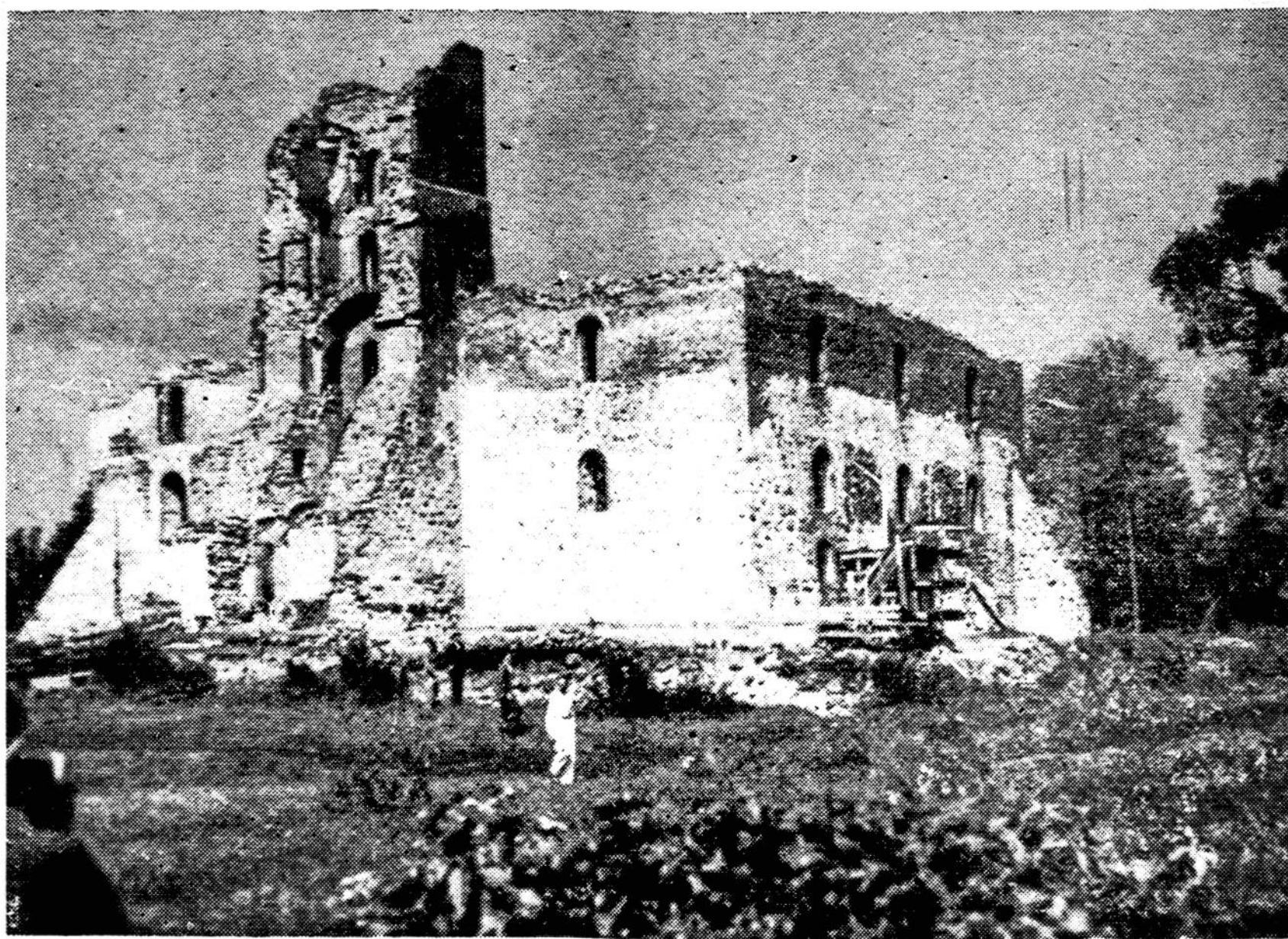
Jūsų redaktoriams betgi tokios drąsos netrūksta. Jie paprašė mane parašyti jų gausiems lietuvių kilmės skaitytojams amerikiečių pažiūrą į lietuvių koloniją Pietų Kalifornijoje. Be abejo, tikrai yra Amerikos piliečių, kurie geriau už mane yra kvalifikuoti išpildyti šį pageidavimą. Tačiau man tenka būti rašytoja, o mes, rašėjai, atydziai stebėdami žmones, išmokstame daryti sprendimus analitiškai ir suglaustai.

Pavyzdžiui, jei rašytojas išvyksta į svetimą kraštą ar patenka tarp mažumos grupės, tai jis paprastai savęs klausia: "Ar jie mėgsta mus? Ar jie yra nusiteikę būti su kitais draugiški ir atviri? Arba ar jie rezervuoti ir, gal būt, įtariai?"

Kiek man teko stebėti lietuvius, atsakymas yra teigiamas: "Taip, jie

yra labai draugiški, svetingi ir malonūs. Atrodo, jog jie nori, kad jautumeis kaip namie ir vienodai su jais. Pas juos nėra jokio atsiribojimo, jokių dirbtinai sudarytų tautybės ir kalbos kliūčių." Kaip nedaug kitų žmonių, lietuviai mėgsta, kad kas nuoširdžiai teiraujasi apie jų gyvenimo būdą bei papročius ir yra patenkinti susidomėjimu.

Pastarasis klausimas iškelia kitą klausimą: "Ar jie, kaip mažumos

Ruins of Trakai Castle, Lithuania

SUPAŽINDINTI

AMERIKOS LIETUVIUS SU ORIGINALIU MUSU MUZIKOS MENU

Pasikalbėjimas su muz. Aleksandru Kučiūnu

Kalifornijos lietuvių kolonija vis didėja ateiviais iš tremties. Jų tarpe atvyksta ir kultūrininkų. Neseniai čia atvyko ir jau kai kuriuose lietuvių parengimuose pasirodė žinomas muzikas ALEKSANDRAS KUČIŪNAS.

A. Kučiūnas yra gimęs ir užaugęs Lietuvoje, o mokslus ėjo Kaune ir Vienoje (Austrijoje). Anksti pasireiškęs kaip pianistas - akompaniatorius, vėliau jis pasižymėjo kaip dirigentas Vilniaus, Karaliaučiaus ir Drezdeno teatruose. Tremties metais Vokietijoje Kučiūnas nusipelnė būdamas Lietuvių Tremtinių Operos ir Baletų dirigentu, o kaip akompaniatorius su koncertais jis apvažinėjo visą Vakarų Vokietiją, susilaukęs labai palankių atsiliepimų lietuvių ir vokiečių spaudoje. Be tiesioginio savo muzikos darbo, A. Kučiūnas yra žinomas ir kaip rašytojas muzikos klausimais. Lietuvoje buvo išleista jo knyga apie kompozitorių Wagnerį, o be to jis buvo muzikos aiškintoju Lietuvos radijofone ir spaudoje rašinėjo muzikos klausimais.

Kalifornijoje A. Kučiūnui kaip muzikui eina sunkiai kurtis, tačiau jis, kaip visada didelis optimistas, ir tik vienaip ar kitaip įsikurti. Paklaustas, su kokiais jausmais jis paliko Europą ir atvyko į Naująjį Pasaulį, atsakė:

— Muzikai skirtis su Europa nėra lengva, nes šiaip ar taip, nežiūrint visų politinių vaidų ir nelaimių, kurios slegia tą seną žemyną, Europa vistiek yra muzikos tėvynė ir centras. Vakarų Europa muzikos srityje nuo seno vaidino ir, tur būt, tebevaidina svarbų ir gal net lemiamą vaidmenį. Taigi, jeigu europiečiui aplamai sunku skirtis su Europa, tai muzikai tos skyrybos yra juo sunkesnės. Jos, beje, apsunkinamos gal dar ir tais balsais, kurių Europoje dažnai girdėdavome ir kurie skelbė, kad Amerikoje nesą muzikinės kultūros, kad gryoji, klasikinė muzika Amerikoje negyvenanti.

— Kokie Jūsų pirmieji išpuodžiai apie Amerikos muziką?

— Amerikoje esu tik trumpą laiką ir amerikoniškos muzikos, sakyčiau,

esu pasiklausęs tik viena ausim, todėl ir išpuodžiai yra tik paviršutiniški. Tačiau nueikite į pirmą pasitaisiusią "drugstore", įmeskite į muzikos automata 5 centus, paspauskite atitinkamą mygtuką ir jūs išgirsite muzikos, kuria minta didžioji Amerikos liaudis. Ši muzika yra kartais pernelyg saldi ir sentimentali (ji ir vadinama "sweet music"), kartais banali iki nepakėlimo, kartais vulgari ir brutali. Tokia muzika vyrauja Amerikoje. Jos girdėsite kinuose, restoranuose ir visose viešose vietose. Tačiau jeigu ją norėtume pavadinti Amerikos liaudies muzika, padarytume labai didelę klaidą, nes šios rūšies muzika, tiesa, yra skirta liaudžiai, jos malonumui (entertainment), bet ji nėra Amerikos liaudies sukurta. Tikros Amerikos

liaudies muzikos reikėtų ieškoti tarp Texas cowbojų, tarp Virginijos ar Louisianos plantacijų darbininkų, tarp New England žvejų ir k. Autentiškas Amerikos liaudies menas dabar yra kruopščiai jos muzikų renkamas, jis kartais patenka ir į radiją, jo temomis naudojasi jaunieji Amerikos kompozitoriai. Įsiklausę į tas cowbojų melodijas, į tikrojo, nekomponuoto liaudies "jazz" ritmą, išgirsime, kokie muzikiniai turtai slypi Amerikos liaudyje ir įsitikinsime, jog toji liaudis yra muzikali ir šiame mene pajusime ne tik Amerikos galingą pulsą, bet ir jos tautos spalvingumą.

— Kaip atrodo Amerikos muzikos gyvenimas, palyginus jį su Europa?

— Per ilgus šimtmečius Europa (turiu minty Vakarų Europą) išsiauklėjo platų muzikinį visuomenės sluogsnį, kuris nėra ribotas nei klasės, nei turto varžtais ir kurį galėtume pavadinti "middle classes", kuriam muzika yra kultūrinė būtinybė. Šitokio muzikinio luomo Amerikoje nėra. Čia muzikos gyvenimas vyksta daugiau pasiturinčių tarpe, tarp intelektualų ir turtuolų, palyginus, siaurame rate. Tai pirmas skirtumas. Antra, labai nesunku pajusti Amerikoje ir muzikos klausytojų reagavimą į muziką. Tuo tarpu kai Europoje jis yra labai intensyvus, čia jis yra paviršutiniškesnis kada ten jis pilnas problemų, gilus ir prasmingas, čia jis turi žaismo, nusi-stebėjimo ir susi-domėjimo pobūdį. Europoje muzikos mėgėjas eina į koncertą, kad išgirsti Mozarto ar Beethoveno kūrinių, o Amerikoje toks mėgėjas eina pasiklausti, kaip Menuhinas ar Rubinšteinas tą muziką atlieka. Taigi, Amerikoje publiką daugiau domina pats muzikos atlikimas, to atlikimo virtuozizmas, o Europoje - pats kūrinys. Šitas faktas suteikia ir visam Amerikos muzikiniam gyvenimui atitinkamą atspalvį: muzika, būdama liuksusinė preke, yra aukštesnio lygio, gali-

Alexander Kučiūnas

The Cast of the Lithuanian Ballet Theatre appearing in presentation of Delibes' COPELIA ballet in Germany last year. Pictured in the center is Maestro A. Kučiūnas, who directed the performance.

ma sakyti, pačio aukščiausio lygio, bet ji neturi tiek dvasios, tiek užsidedimo, kaip Europoje. Tačiau, sakoma, ir Amerikoje jau pastebimas vis didesnis domėjimasis muzika, o tai liudija ir didelis muzikos besimokančių skaičius. Universitetai ir koledžai yra šioje srityje labai didelis veiksnys, kuris, reikia manyti, ilginiui sukels rimtą susidomėjimą klasikine muzika ir platesnėse mėsėse.

— *Kaip Jums atrodo Amerikos lietuvių muzikinis lygis?*

— Šiuo klausimu kalbėdamas norėčiau išskirti kai kuriuos prasikišančius Amerikos lietuvių menininkų (pav. Stoska, Kaskas) pasiekimus, o tarti vien apie bendrą Amerikos lietuvių muzikos stovį. Čia betgi tuoj atsidursime tokioj muzikinėj situacijoje, kokia ji buvo Lietuvoje apie 1920-24 metus. Šitai sakdamas turiu galvoj ne tik muzikinį Amerikos lietuvių išsilavinimą ir kultūrą, bet daugiau lietuviškos muzikos, lietuvių liaudies meno supratimą bei pajautimą. Žinome gerai, jog lietuvių muzika ilgos rusų okupacijos įtakoje buvo savo laiku įgavusi tam tikro slaviško atspalvio. Ir tai buvo ypačiai ryšku tose originaliose arba liaudies dainų har-

monizacijose tų autorių, kurie mokėsi Rusijoje ar Lenkijoje. Nepriklausomoj Lietuvoj dėka mūsų trijų didžiųjų kompozitorių, Stasio Šimkaus, Juozo Gruodžio ir ypač K. V. Banaičio, mūsų dainos ilginiui buvo išvalytos nuo anų slaviškai-salio-ninių priemaišų. Lietuvių liaudies dainai buvo sugražintas jos pirmis, senovinis grožis. Antra vertus, ir mūsų kompozitorių originaliose kompozicijose tolydžio pradėjo ryškėti muzikos stilius, kurį gal jau ir buvo galima pavadinti lietuviškuoju muzikos stiliumi. Amerikos lietuvių visuomenė, būdama tokiais to-

liais nuo tėvynės atskirta, aišku, negavo pajusti tos evoliucijos, kuri įvyko mūsų muzikoje. Priešingai, lietuviškoji muzika, skursdama svetimų įtakų tarpe, įgavo Amerikoje be atsivežtų iš okupuotos Lietuvos slaviškųjų atspalvių, dar ir kitokių negeistinių priemaišų. *Restauruoti lietuvišką dainą, supažindinti Amerikos lietuvių su originaliu mūsų muzikos menu, pakelti chorinę ir aplamai muzikinę kultūrą* - štai toji graži užduotis, kurios turi imtis nemažas burys muzikų ir daininkų, atvykusių iš tremties, -baigė pasikalbėjimą muz. A. Kučiūnas.

Didžioji Naktis Lietuvos kaimo pastogeje

K. BARAUSKAS

Religinis jausmas — amžinas; religinė forma — kintamas dalykas. Tai matyti ir iš didžiųjų švenčių, kurios nuo amžių maždaug vienodu laiku per visą žmonijos istoriją kartojasi. Saulės pasikeitimai ir su jais susieti didžiuliai vyksmai gamtoje turėjo žmogui didžiausios įtakos, ir jis vienokiu ar kitokiu būdu atžy-

mėdavo religinėmis apeigomis. Tos senosios šventės daugeliu atveju sutampa ir su krikščioniškomis šventėmis, o ypač Kalėdomis ir Joninėmis. Šių švenčių papročiuose, kultiniuose dalykuose, burtuose ir prietaruose rasime įvairiausių laikų liekanų, kurios, nors dažnai nustojo prasmės ir reikšmės, žmonių pasa-

ATEITIS folk dancing group dressing A Lithuanian Christmas tree in the Museum of Science and Industry, Chicago, Ill.

monėje tebėra gyvos ir reikšmingos.

Krikščionybė pašventino Kalėdų šventes dideliu įvykiu, kuris lėmė ir lemia per tūkstančius metų žmogaus esmės ir prasmės supratimą, visos buities vertės ir jos sąrangos suvokimą. Tas didelis įvykis - tai Kristaus gimimas.

Žmogaus dvasia visomis savo galiomis išpuošė šį įvykį gražiausiomis spalvomis ir sudarė didingą nuotaką, kuri apgaubia Kalėdų šventes, sukrėsdama kiekvieną krikščionybės sferoje gyvenantį individą ir duodama giliausių impulsų jo veiklai, skatindama veržtis į gėrį, uždegdama žmoniškumo jausmus, taikos ir ramybės norą. Visa tai, kuo kasdieninis gyvenimas apneša žmogaus sielą, iškreipia jo tyrus žmogiškumo pradus, šių švenčių metu nuplaunama, praskaidrinamas žmogaus vidujinis gyvenimas. Štai kodėl Kalėdų šventės taip žmonių mėgiamos ir iškilmingai švenčiamos, net ir tų, kurie nuo krikščioniškosios pasaulėžiūros yra nutolę.

Ramybė geros valios žmonėms! Šis šūkis ir neištartas pripildo dangų ir žemę.

Prisiminkime Lietuvos lygiuosius laukus, kur dabar tos ramybės, geros valios ir rimties taip trūksta. Prisiminkime tuos laikus, kai ir ten žmogus laivėje gyveno ir iš kiekvienos trobelės ir didžiųjų rūmų tą

Didžiąją Naktį veržėsi ramybė, o baltu sniegu nukloti laukai, dangus nusėtas milijonais žvaigždžių prispildydavo šventos kilnios nuotakos, gi žmogus, apsiaustas didžios pasaulio misterijos, pasijusdavo didis ir šventas.

Noriu nors trumpais bruožais atgaivinti tas didžias valandas ir perkelti jus į gimtąjį kraštą.

Kalėdinės nuotakos pradedamos jausti Kūčių rytą. Moterys ir vyrai švarina namus, ruošia Kalėdų vaises. Kažkaip užmirštama kasdieninė duona. Visoj aplinkoj, visoj gamtoj įjaučiama žmogaus vidinė nuotaka. Žmogus pajunta stačiai panteistinį kosmoso kvėpavimą, kuriam vyksta kažkas nepaprasto. Kiekvienas reiškiny pasidaro prasmingas ir lemtingas. Pati gamta kalba į žmogų, atverdama jam savo paslaptis. Reikia tik į viską gerai įsiklausyti, suvokti ir išsižiūrėti, o daugelį dalykų suprasi, kurie šiaip jau nesuprantami. Ūkininkas stebi orą ir jame mato pranašingų dalykų: jei Kūčių dieną ramiai, be vėjo sniega, o dangus apsiaustas storais debesimis - reiškia, kitais metais bus daug medaus ir seksis bitininkystė. Jei yra šerkšnas, apsišarmoje medžiai, o oras pritvinkęs - bus graži vasara ir geras derlius; jei giedra, šalta ir sausa - bus sausra. Tai ne burtai ir prietarai, o žmogaus tikė-

jimas, kad ta die na lemtinga ir joje dieviškos jėgos reiškiasi visa pasaulio visuma.

Pirmosioms žvaigždėms pasi rodžius, renkasi Kūčių vakarienei. Kūčių vakaras - didžioji šeimos šventė. Tai nepaprastai reikšmingas, gražus ir prasmingas momentas. Į šį vakarą stengiasi susirinkti visi šeimos nariai. Tie, kurie negali atvykti, prisimenami prie Kūčių stalo. Mažai to, čia prisimenami net mirusieji ir laukiamieji šeimos nariai.

Kūčių vakaro svarbiausias asmuo yra šeimos tėvas. Vakariene pradedama maldą. Po maldos dalinama Vienybės Duona, Dievo pyragas. Kiekvienas dalinasi savo pyragu su visais esančiais, linkėdamas viso gero ateinančiais metais. Nesantiems artimiesiems atlaužiama dalelė ir siunčiama laiškais. Tuo būdu atnaujinama tą vakarą šeimos vienybė, atnaujinamas artimųjų ir net draugų tarpe šventasis ryšys.

Kada sėdama už Kūčių stalo valgyti, kiekvienas dalykas, surištas su valgymu, turi savotišką prasmę: jei per apsirikimą kuris šeimos narys užmirštas, jei kuriam šaukštas ar šakutė iškris bevalgant - tai tas nebesulauks kitų Kūčių.

Vakariene visada puošni, bet santūri.

Po vakarienos šeimos tėvas padeda ant stalo šieno, apdengia bal-

TURISTŲ DĖMESIUI

ATVYKĘ Į LOS ANGELES, JEI NORITE PAMATYTI MIESTO ŽYMESNIAŠIAS IR GRAŽIAŠIAS VIETAS, PRIEINAMA KAINA JUS AUTOMOBILIU APVEŽIOS IR APRODYS

ANTANINA CVIRKIENĖ

2208 4th Ave.

Los Angeles, Calif.

Telefonas - REpublic 2-5037

A Scene from the play, *Saturday Evening in Lithuania*, to be presented at "Kalifornijos Lietuvis" Press Ball January 29, 1950. Pictured are Miss Ruta Kilmonis (right) and Miss Lou Jocius (left), Two of the cast.

ta staltiese ir ant jos padeda kryžių. Gi jaunimas nori sužinoti savo dalią Einama į orą, stebimos žvaigždės ir visa aplinkuma. Jei dangus giedras ir skaidrus, o žvaigždės aiškios - bus laimingi metai - bus daug džiaugsmo, pasilinksminimų, vestuvių ir t.t. Jei žvaigždės krenta, kas nors iš stebinių mirs. Be to, imamas vaškas ir liejamas į vandenį. Gaunamos figūros lemia ateitį: kam vestuves, kam kelionę, o kai kam net ligą ar mirtį. Grįžę į trobą, jaunieji traukia iš po staltiesės šieno stagarėlius: kas ištraukia ilgiausią, bus laimingiausias.

Net gyvulėliai ir tie dalyvauja šioje šventėje. Visi juk žinome, kad 12 nakties jie "kalba". Jų kalba pranašinga, nes ir per juos reiškiasi visatos balsas. Todel ūkininkas neužmiršta ir jų. Po dvyliktos jis padalija jiems pašventintąjį šieną.

Kiek pramigę žmonės skubina į Bernelių Mišias. Tūkstančiai jų pasipila į kelius. Skaidri, džiugi nuotaika, nusisovėjęsiais arkliais lenktynės, o kai kur ir šimtai skambalėlių, kurie pripildo ramią Kalėdų naktį sidabrinio skambėjimu. Šaltas ir skaidrus oras gaivina žmones. Platūs ir lygūs laukai suteikia sielai lakumo, o Kalėdų nakties ramybė, vidujinės ramybės. Visus traukia į save skambioji Piemenėlių giesmė, kuri išreiškia savo paprastumu, bet kartu ir didingumu, buities dviprasmiškumą: paprastoje apystovose glūdinčią dievišką didybę.

„Kryžiai“ verčiami anglu kalbon

"Kalifornijos Lietuvis" galutinai susitarė su rašytoju VINCU RAMONU dėl jo romano „KRYŽIAI“ vertimo į anglų kalbą bei jo išleidimo. Vertimą daro Miltonas Starkus. Viena maža minimo romano vertimo atkarpa jau tilpo "Kalifornijos Lietuvio" Nr. 10. Šiame numeryje taip pat spausdinama jo ištrauka.

Vinco Ramono romanas "Kryžiai" išėjo Vokietijoje 1948 m., autoriui esant tremty. Del keliamų problemų aktualumo bei savo aukšto li-

teratūrinio lygio jis susilaukė didelio įvertinimo ir sukėlė nemažai triukšmo. Autoriui buvo suteikta BALFO skirta literatūros premija, o pats romanas netrukus pasirodė net antra laida. Taip pat kai kurių norėta jį versti į anglų bei vokiečių kalbas, tačiau dėl jo kalbos žodintumo bei subtilumo vertėjams pasirodė sunkiai įkandamas. Todel iki šiol tik vieni latviai jį išsivertė ir išleido.

V. Ramonas literatūroje pradėjo rašyti 1925 m., o 1934 m. pasirodė jo pirmoji novelių knyga, kurios pirmoji novelė "Linų žiedai" buvo išversta į latvių, švedų ir suomių kalbas. Vokiečių okupacijos metais jis parašė romaną "Dulkės raudoname saulėleidy", kuriame vaizduojamas pirmasis bolševikmetis Lietuvoje. Jis Lietuvoje savo laiką buvo atspausdintas laikraščio atkarpoje. Dabar V. Ramonas jį taiso ir ruošia spaudai.

V. Ramonas Lietuvoje buvo gimnazijos, o paskui mokytojų seminarijos mokytojas. Šiuo metu jis kaip tremtinys yra emigravęs į Australiją, ten dirba miške prie medžių kirtimo ir laukia nesulaukia, kada galės grįžti namo.

MR. VINCAS RAMONAS,
Author of *Crosses* (Kryžiai)

Rusu Kariuoneme Lietuvoje 1939-40 m.

ST. RAŠTIKIS

I. KREMLIAUS REIKALAVIMAI LIETUVAI

1939 m. spalio pradžioje lietuvių-rusų derybų Maskvoje centre buvo rusų reikalavimas įleisti į Lietuvą rusų raudonosios kariuomenės įgulas. Tai buvo svarbiausias klausimas. Jis buvo visai nustelbęs Vilniaus grąžinimo klausimą. Ir Molotovas ir Stalinas atvirai įrodinėjo Lietuvos delegacijai, kad rusams karinės bazės Lietuvoje yra reikalingos prieš vokiečius. Esą, dar nežinoma, kaip ir kada baigsis prasidėjęs karas. Dabar esanti tik jo pradžia. Rusai turi apsisaugoti nuo galimo vokiečių puolimo. Tam jiems ir esančios reikalingos bazės Lietuvoje.

Grindamasi nuo rusų kariuomenės įvedimo į Lietuvą, mūsų delegacija pagaliau pasiūlė kompromisą, būtent, susitarti, kad rusų atskirus karinius uždavinius Lietuvoje įvykdytų pati Lietuvos kariuomenė. Šiam tikslui mūsų kariuomenė galėtų būti padidinta. Susitarimui prižiūrėti prie Lietuvos kariuomenės štabo galėtų būti nuolatinė rusų kariuomenės misija. Tokia pat Lietuvos karinė misija galėtų būti prie rusų raudonosios armijos štabo. Tačiau ir šis pasiūlymas rusams buvo nepriimtinas. Jie tvirtino, kad jiems esą ypatingai svarbu, kad visi viešai žinotų, jog Lietuvoje yra raudonoji armija, nes jau vien tas žinojimas sustabdytų kiekvieną ag-

resorių pulti Lietuvą arba per Lietuvos teritoriją Tarybų Sąjungą.

Kokių įgulų rusai tada norėjo Lietuvoje? Jų plane pirmiausia buvo numatytos raudonosios armijos įgulos išilgai Nemuno: Alytuje, Prienuose, Raudondvary, Vilkioje, Seredžiuje, Veliuonoje, Jurbarkė. Be to, Tauragėje, Kretingoje, Raseiniuose, Šiauliuose, Panevėžy, Ukmergėje ir kitur. Tik Lietuvos sostinėje jie nereikalavo turėti rusų įgulų, nes tai esą būtų nepatogu ir nesiderintų su Lietuvos suverenumu. Kaip žinome, vėliau rusų karinės įgulos buvo įsteigtos tik Alytų, Prienuose, Naujojoje Vilnioje ir Gaižūnų poligone.

Derybų metu buvo kilę ilgi ginčai apie rusų kariuomenės skaičių Lietuvoje. Rusai užsiprašė įsileisti 50.000. Lietuvių samprotavimai buvo tokie, kad rusų kariuomenės Lietuvoje būtų mažiau, negu Lietuvos kariuomenės, ar bent kad jos nebūtų daugiau, negu mūsų. Tai buvo reikalinga kariniam balansavimui, kad mes galėtume dar jaustis bent šiek tiek tokiais šeiminkais savo valstybėje, ir kad mūsų kariuomenė, reikalui ištikus, dar galėtų laisviau operuoti. Lietuvos kariuomenės normalus taikos meto sastatas buvo dvidešimt su viršum tūkstančių, tačiau derybų metu mūsų kariuomenėje buvo apie 30 su viršum tūkstančių karių, nes, vokiečių-lenkų karui prasidėjus, Lietuvoje buvo įvykdyta dalinė mobilizacija. Todel į

rusų užsiprašymą 50.000 lietuviai pasiūlė 13.000. Rusai užsigavo. Bet mūsų delegacija kietai laikėsi. Kompromisiniai siūlymai buvo: rusų - 35.000, o mūsų - 13.000. Pagaliau buvo susitarta dėl 20.000. Čia reikia priminti, kad latviai ir estai buvo sutikę įsileisti po 25.000.

Lietuvos delegacijos pirmininkas Urbšys labai nuoširdžiai ir užsispyrusiai gynė Lietuvos reikalus ir ypačiai kratėsi rusų karinių bazių. Jis ir kiti mūsų delegacijos nariai naudojo įvairiausius argumentus mūsų reikalui apginti. Per vieną posėdį Urbšys, išdėstęs Stalinui visus savo argumentus, pusiau juokiais paprašė Staliną pasigailėti nors jo, kaip neįmaningiausio užsienio reikalų ministerio, kuriam tenką gauti ir perduoti savo vyriausybei jau ne pirmą ultimatumą. Ultimatumo priminimas nepatiko Stalinui. O iš tikrųjų visi reikalavimai buvo ultimatyvinio pobūdžio. Rusai viską diktavo, reikalavo ir priekaištavo mum už nesukalbamumą. Viename posėdy Molotovas nedraugiškai pareiškė, esą, latviai ir estai nebuvo tokiais Tarybų Sąjungos draugais, kaip lietuviai, tačiau su jais buvę daug lengviau susitarti, tuo tarpu draugingos Lietuvos atstovai, tur būt, nejaučią didelių audrų, kurias galės atnešti dabar vykstantis karas. "Tarybų Sąjunga laukė iš Lietuvos draugingesnio atsižvelgimo į mūsų reikalavimus", priekaištavo Molotovas.

II. RUSŲ KARINĖ DELEGACIJA KAUNE

Pasibaigus deryboms Maskvoje, rusai paskubėjo jau po kelių dienų atsiųsti į Kauną karinę delegaciją deryboms apie karinių įgulų išdėstymą Lietuvoje. Rusų karinės delegacijos pirmininku buvo Minsko karo apygardos viršininkas "komandarm" (armijos vadas) Kisielov. Jo padėjėju buvo "dvaždy geroj" (divigubas didvyris) "komdiv" (divizijos vadas) Pavlov. Raudonosios armijos vyresnieji karininkai (generolai) tada dar neturėjo nei laipsnių, nei paauskuotų antpečių. Lietuvių karinei delegacijai vadovavo III-čiosios pėstininkų divizijos vadas. Prie mūsų delegacijos dar buvo priskirtas užsienio reikalų ministerijos atstovas - tos ministerijos administracijos departamento direktorius.

Svarbiausias klausimas buvo rusų kariuomenės dalių išdėstymas

Mr. Algis Regis (center) with the Karuža family, first arrivals from the British Zone in Germany.

(dislokacija) ir sutalpinimas. Pats sutalpinimas nebūtų buvęs toks sunkus, jei, pav., būtų reikėję sutalpinti 20.000 savųjų karių. Atsiminus, kad Vilniuje buvo gana daug kareivinių, kurių Lietuvos kariuomenė anksčiau neturėjo, vien kareivinių būtų užtekę. Bet dabar buvo visai kitoniškas reikalas. Juk reikėjo sutalpinti 20.000 ne savos, bet svetimos ir labai specifinio politinio raugo kariuomenės. Be to, juk tai buvo ne Lietuvos draugų, bet jos priešų kariuomenė. Negalima buvo jos maišyti su savąja kariuomene. Negalima buvo leisti, kad kai kurios mūsų igulos rusų kariuomenės būtų apsuptos. Reikėjo padaryti taip, kad ir buvusiose sąlygose Lietuvos kariuomenei būtų palikta, kiek galima daugiau laisvės veikti. Negalima buvo, pav., sutikti, kad rusų karinės igulos būtų Žemaitijoje ir Suvalkijoje, o Lietuvos kariuomenė liktų Aukštaitijoje ir Vilniaus krašte, t.y. kad ji būtų iš abiejų pusių rusų apsupta ir neturėtų jokios, kad ir pusiau patikimos bazės, į kurią galėtų, dar didesniai pavojai ištikus, atsiremti, arba blogiausiu atveju pasitraukti. Mums tai buvo labai svarbu. Vėliau ir patys rusai patvirtino šio reikalo svarbumą. Tik atsiminkime 1940 m. rudenį. Juk tada rusai, suplanavę iš buvusios Lietuvos "liaudies" kariuomenės 29-tąjį teritorinį raudonosios armijos korpusą, visus to korpo pulkus ir kitas dalis sugrūdo į Vilnių ir jo apylinkes. Žemaitijoje ir Suvalkijoje jokių lietuviškų pulkų nebuvo palikta. Kodėl? Todel, kad čia buvo Lietuvos-Vokietijos siena, t.y. nors ir nepatikima, bet vis dėlto šiokia tokia bazė, į kurią mūsų dalys, reikalui esant, dar galėtų galėjusios orientuotis. Rusai nepasitikėjo lietuviškais pulkais ir todėl sugrūdo juos į tolimiausią Lietuvos rytų pakraštį, o tarp lietuvių korpo ir Vokietijos pasienio buvo prigrūsta raudonosios armijos ne viena divizija. Taigi, rusų karinių igulų Lietuvoje išdėstymo klausimas darė daug sunkumų. Tuo tarpu rusų delegacija visai nesivaržė ir reikalavo labai daug. Jai labai nepatiko ir mūsų kariuomenės geriausios kareivinės ir patogiausieji kariniai centrai, ir net net kai kurių mūsų karinių igulų apsupimas rusų igulomis. Derybos buvo kietos. Su komandarmu Kisielovu dar galima buvo susikalbėti ir susitarti. Bet ypatingai sunkus ir net nemandagus per derybas buvo jo pavaduotojas komdivas Pavlovas. Be galo didžiudamasis savo "dvaždy geroj", jis nenorėjo skaitytis su jokia kita nuomone, tik su savo. Pagaliau vis dėlto buvo rastas abiem pusėms priimtinas kompromisas.

(Bus daugiau)

KAIP ISIKUE IR GYVENA

Kazys Luksys

Amerikoj yra lietuvių, kurie čia atvyksta ir įsikuria jau antrą kartą. Tai daugumoj tie, kurie Lietuvai atkurus savo nepriklausomybę grį-

CHAS. LUKŠYS

žo į savo senąją tėvynę ir ten gražiai gyveno. Tačiau atėjusi bolševikų okupacija, juos iš Lietuvos išvarė, ir jie vėl atsidadė Amerikoj pradėjo gyvenimą iš naujo. Vienas iš tokių lietuvių yra KAZYS LUKŠYS, dabar gyvenąs Bellflower, Calif.

Pirmą kartą K. Lukšys į Ameriką atvyko 1910 m. ir apsistojo Norwood, kur gavo darbo spaustuvėję ir čia išdirbo 4 metus. Po darbo jis lankė kino technikų kursus, ir todėl vėliau, kiek užsidirbęs pinigų, jis įsigijo Norfolk, Mass., nuosavą 300 vietų kino teatrą, Kilus pirmam pasauliniam karui ir jį 1917 m. pašaukus į JAV kariuomenę, teko šį kino teatrą parduoti. Tačiau K. Lukšys, su filma išsiskyrė ne visam laikui. Kai tik jis, pasibaigus karui, buvo iš kariuomenės paleistas, nusipirko "Genovaitės Gyvenimo" filmą, pagamino jai lietuviškus parašus ir pradėjo važinėti ją rodydamas po lietuvių kolonijas. Pažymėtina, kad tai buvo pirmoji filma Amerikoj su lietuviškais parašais. Su šia filma jis apvažiavo apie 130 lietuvių kolonijų ir pastebėjo, kad lietuviai mėgsta lankyti filmas su lietuviškais parašais. Jam kilo mintis, kad lietuviams būtų dar geriau patarnauti, jei būtų kas nors rodoma iš Lietuvos. Todėl 1922 m. jis išvyko į Lietuvą ir ten nufilmavo žymesnius vaizdus. Grįžęs į Ameriką dalį jų jis pardavė Fox News filmų bendrovei, o iš kitų pasidarė filmą, kurios užteko rodyti 3 valandoms. Greta šios filmos

"Charles Motel", owned by Ch. Lukšys, in Bellflower, Calif.

vaikams del įvairumo rodydavo kokią amerikonišką komediją.

Tokiu būdu K. Lukšys yra *pirmas lietuviškos filmos gamintojas ir rodytojas Amerikoje*. Prieš tai tik Račiūnas yra Amerikoje rodęs lietuviškus vaizdus.

Nuo 1920 m. K. Lukšys kiekvieną vasarą vykdavo į Lietuvą, tenai filmuodavo, o žiemą grįžęs į Ameriką savo naujų vaizdų filmą rodydavo lietuvių kolonijose.

Lankydamasis Lietuvoje, jis kartu fotografuodavo Lietuvos miestus ir, padaręs atvirutes, jas pardavinėdavo savo filmos lankytojams. Taip pat iš Lietuvos į Ameriką jis atveždavo gintaro ir čia jį parduodavo.

Vėliau K. Lukšys, vykdamas iš Amerikos, ėmė organizuoti ekskursijas į Lietuvą. Tokiu būdu jis pagyvino Amerikos lietuvių apsilankymą senojoje savo tėvynėje.

1933 m. K. Lukšys pagamino *pirmą garsinę lietuvišką filmą*. Tai buvo Dariaus ir Girėno skridimo į Lietuvą ir Lietuvių Dienos Chicago Pasaulinėje parodoje vaizdai.

Taip kas vasarą K. Lukšys į Lietuvą važinėjo iki 1936 m. Tokiu būdu jis iš viso Atlantą perplaukė ten ir atgal 15 kartų.

Nuo 1936 m. K. Lukšys nuolatinių apsigyveno Lietuvoje, Raseiniuose, kur jis jau 1923 m. buvo nusipirkęs namus, o 1928 m. pasistatęs naujus 3 aukštų mūrinius namus, kuriuose apsigyvenęs jis atidarė kino teatrą, viešbutį ir k. ir iš to vertėsi.

Būdamas ir Lietuvoje, K. Lukšys nepamiršo ir filmavimo. 1937 m. jis nufilmavo kai kuriuos Lietuvos jaunimo organizacijų gyvenimo momentus.

1940 m. bolševikams okupavus Lietuvą del jų prarastos "nacionalizacijos" K. Lukšys neteko visų savo biznių ir turtų, kurių vertė siekė 250.000 dolerių. Akivaizdus to K. Lukšys pasiryžo iš Lietuvos išvažiuoti. Bolševikai, nors ir per didelius vargus, jį, kaip Amerikos pilietį, išleido. Kadangi V. Europoje ėjo karas, tai jam teko šį kartą į Ameriką vykti per Maskvą ir Japoniją, iš kurios jis išplaukė paskutiniu laivu prieš prasidedant Japonijos-Amerikos karui.

Šį kartą K. Lukšys išlipo į Amerikos krantą, turėdamas vos 50 ct. kišenėje. Iš Lietuvos bolševikai tebuvo leidę pasiimti tik 50 dol., kurių neužteko nei kelionei, o Vladivostoko muitinėje jie atėmė jam ir visus vertingus daiktus - laikrodį ir k. Todel apsistojęs Los Angeles, Calif., jis griebėsi darbo, kurį gavo laivų statykloje kaip elektrotechnikas. Čia jis išdirbo puspenktų metų. Ka-

dangi jam teko dirbti naktimis, todėl 1942 m. gavęs nejudomo turto pardavinėtojo (Real Estate) leidimą, dienomis ėmė tarpininkauti namų bei sklypų pardavime. Taip jis išdirbo iki karo pabaigos, o vėliau vertėsi tik kaip namų pardavimo tarpininkas. Paskutiniu metu jis nusipirko Bellflower, netoli Los Angeles užvažiavimo namus (Motel) iš 10 butelių (units) ir ėmė juos vesti greta namų pardavimo tarpininkavimo.

Savo darbo bei sumanumo dėka K. Lukšys per tuos devynerius metus vel tvirtai atsistojo ant savo kojų. Be minėtų užvažiavimo namų Bellflower, jis dar turi Los Angeles miesto įvairiose vietose keletą namų, kurių vertė siekia 150.000 dol.

Be savo tiesioginio darbo K. Lukšys Los Angeles gyvai pasireiškė ir visuomeniniame gyvenime. Jis yra vienas iš steigėjų ir ilgalaikis pirmininkas vietos ALT, BALF ir Amerikos Lietuvių Piliečių klubo bei aktyvus veikėjas, daugumoj valdybose, kitų vietos organizacijų. Taip pat jis yra padėjęs prel. Maciejauskui organizuoti Los Angeles lietuvių parapiją.

K. Lukšys taip pat yra jautrus ir tremtinių reikalams. - jis yra atsikvietęs iš Europos 28 tremtinius. Savo lėšomis jis gausiai yra parėmęs Lietuvos laisvinimo (ALT), tremtinių šelpimo (BALF) bei šiaip visuomeninius reikalus.

a.b.

PADĖKA

Už mums suteiktą įvairią paramą, turime garbės pareikšti padėką Didžiai Gerbiamiems: kleb. kun. J. Kučinskui, Balčaičiams, Spyčiariams, Ažuolaičiams, Žukauskams, Samsonaitėi, Šliakienėi, Šleiteriams, Pariaukoms, Tiknams, Moržeiko, Baradinsky ir visiems kitiems maloniems lietuviams, kurie visi labai nuoširdžiai prisideda prie tremtinių atgabenimo ir įkurdinimo.

DABŠIAI IR GRIKINAITĖ

PADĖKA

Los Angeles lietuvių parapijos Didž. Gerb. Klebonui kun. Jonui Kučinskui, kuris mūsų šeimą, gyvenant dar tremty, Vokietijoje, daug rėmė, šelpė, globojo ir tebegloboja, reiškiamo viešą padėką. Labai ačiu. Taip pat Marcei ir Juozui Petrauskams, davusiems mūsų šeimai buto garantijas, o Stelai ir Pranui Žukauskams, suteikusiems mums darbo garantijas, o atvažiavus parėmus, nuoširdžiai dėkojame. Vien tik tai tų geradarių dėka ir rūpesčiais mes ištrūkome iš stovyklinio gyvenimo ir gavome laimės atvykti į Kaliforniją. Taip pat nuoširdžiai dėkojame Sleniams, Jankauskams, Drabickams, Monikai Slaterienei, Vladui Pažiūrai ir visiems kitiems Geradariams, kurie mūsų šeimą pirmomis dienomis Amerikoje šelpė, parėmė ir parodė daug širdies. Tegul Dievulis gausiai atlygina!

PRIŽINTŲ ŠEIMA

Su. Haledu ir Nauju Metu

proga sveikina:

PETER BALTRAN
621 E. 97th St.
Los Angeles 25, Calif.
PLymouth 4-8873

MR. & MRS. F. DIRGELA
1726 N. Western Ave.,
Los Angeles, Calif.

MR. & MRS. P. FABYONAITIS
197 West 129th
Hawthorne, Calif.

BEN JAKUBEN
2325 Ocean View Ave.
Los Angeles 5, Calif.
Phone DU. 3-7042

MR. & MRS. B. F. JANUS
8107 S. Crenshaw
Inglewood, Calif.

MR. & MRS. JOS. KILMONIS
2623 Laurel Canyon Blvd.
Hollywood 46, Calif.

PAUL MAGELO
2325 Ocean View Ave.
Los Angeles 5, Calif.

JOSEPH MILIŪNAS
1413½ N. Vista St.
Hollywood 46, Calif.

MISS ANNA SAMSON
511 S. Hoover St.
Los Angeles 5, Calif.

MR. & MRS. SIMONIS
1621 S. Norton Ave.
Los Angeles 6, Calif.
RE. 2-2018

MRS. J. SLIAKIS
511 S. Hoover St.
Los Angeles, Calif.

MR. & MRS. A. SHEREIKIS
2815 So. Hoover St.
Los Angeles 7, Calif.

MR. & MRS. TIKNIS
4632 S. Pickford
Los Angeles 16, Calif.

MR. & MRS. WM. TUYNELL
2016 4th Ave.
Los Angeles 16, Calif.

JOE URBAN
1654½ 6th Ave.
Los Angeles 6, Calif.

MRS. MARTINA VARKALIS
1861 S. Orange Dr.
Los Angeles 35, Calif.
Sveikina visus skaitytojus ir
Chicagiečius

MRS. LUCILLE ZAIKIS
1654 6th Ave.
Los Angeles 6, Calif.

ŠV. KAZIMIERO PARAPIJOS KRONIKA

Spalio 30 d. Forum Starlite Roof salėje įvyko mūsų parapijos vyčių vakaras, kuris praėjo gražioje jaunatviškoje nuotakoje. Visą šio vakaro pelną, 70 dol., vyčiai paskyrė naujosios bažnyčios fondui. Labai ačiū jiems!

—Šių metų parapijos bazare buvo 18 stambių laimėjimų. Šie laimėtojai savo "laimę" atidavė naujosios bažnyčios statybos fonui: Mrs. Slenis - plaunamąją mašiną, Mrs. Murausky - 50 dol., Mrs. Morkevis - 25 dol., Mr. Mrs. Grigalunas - 10 dol. ir Janet Birkhead - 10 dol. Dėkojame iš visos širdies.

—Lapkričio 13 d. mūsų bažnyčioje Moterystės Sakramentą priėmė Agota Naginytė ir Charles Winters. Agutė yra vyčių kuopos ir choro narė. Jos tėvelis Naginis gyvai reiškiasi parapijos gyvenime ir yra pavyzdingas šeimos tėvas. Agutė yra paskutinioji ir šeštoji Naginių dukrelė, priėmusi Moterystės Sakramentą. Jaunajai porai linkime laimingo gyvenimo.

—Lapkričio 6 d. įvyko svarbus parapijos komiteto susirinkimas. Buvo tartasi bažnyčios statybos reikalais. Laikini planai, bendros statybos apskaičiavimai ir prašymas pasiūstyti vyskupui, prašant leidimo ir 30.000 dol. pašalos. Netrukus paaiškės visi dalykai.

—Lapkričio mėn. pradžioje Klemensas ir Ona Meškūnai šventė 25 metų moterystės sukaktį. Ta proga sukaktuviniškai užprašė šv. Mišias ir visa parapija meldėsi, prašydama Apvaizdos p. Meškūnams sulaukti auksinio moterystės gyvenimo sukakties.

—Lapkričio 20 d. Masonic Hall įvyko šių metų parapijos koncertas, kuris praėjo su nepaprastu pasisekimu. Visas koncerto pelnas 327.56 dol. paskirtas naujosios bažnyčios statybai. Už koncerto pasisekimą pirmiausia reikiame padėką mūsų kolonijos menininkams, choristams, šokėjams, parapijos komiteto nariams, šeiminiškėms, liet. pyragų kepėjoms, p. Sleinienei už plaunamos mašinos paaukojimą, visiems darbininkams, dalyviams ir visiems šiuo ar tuo prisidėjusiems, kad šis koncertas taip puikiai pavyko ir tuo dar labiau mus priartino prie mūsų didžiausio troškimo netrukus pasistatyti naują bažnyčią, o dabartinę paversti sale, kur galėtume savo lietuviškoje pastogėje rengti visus mūsų koncertus ir daryti susirinkimus.

—Gruodžio 16.17 ir 18 dienomis mūsų parapija turi 40 valandų atlaisdus. Kiekvieną dieną 8 val. ryto bus išstatymas, o vakarais 7:30 Uždarymas ir pamokslai, kuriuos sakys kun. L. Jankus. Rytais ir vakarais bus klausoma išpažinčių. Atlaidų užbaigimas ir procesija įvyks sekmadienį, tuoj po Sumos. Visi lietuviai katalikai nuoširdžiai kviečiami atlikti adventinę išpažintį ir dalyvauti atlaisduose.

—Šiais metais Kalėdų apeigos bus atliekamos lietuvišku papročiu. Bernelių Mišios su lietuviškomis giesmėmis bus 7 val. ryto. Kitos Mišios: 7:30, 8:00, 9:00, 10:00 ir 11:00 val. Antrąją Kalėdų dieną šv. Mišios 8:00 ir 9:00 val.

—Šiais metais visi kolonijos lietuviai Kalėdų paplotkėles gaus paštu kartu su klebono pasveikinimu. Negavusieji malonėkite kreiptis į kleboniją arba skambinti Olympia 4660.

—Kalėdų antrąją dieną parapijos patalpose (2704 St. George St.) yra rengiama Kalėdų eg-lutė su labai įdomia programa, kurią išpildys parapijos mokyklos vaikučiai, vadovaujami mokytojos Onos Razutienės. Vaikai suvaidins 2-jų veiksmų vaidinimą "Kalėdų naktis". Vaidina Miškų karalius, žvėrys, našlaitė, dvasios, ragana, nykštukai; be to snieguolių, žvaigždžių ir debesėlių plastiniai šokiai ir angelų choras. Po vaidinimo ateis Kalėdų Senelis su dovanomis. Pradžią 4:30 p.p. Visi kolonijos vaikučiai, jų tėveliai ir prieteliai yra kviečiami dalyvauti. Tai pirmas toks dalykas Los Angeles lietuvių kolonijos gyvenime. Vakaro pelnas

skiriamas mokyklos inventoriui įsigyti. Vaikams įėjimas laisvas.

—Lapkričio 24 d. parapijos bažnyčioje buvo pakrikštyta Valerija Rėklaitytė, Jono ir Angelos Samoškaitės Rėklaičių dukte. Krikšto tėvais buvo Jonas Macėnas ir Viola Dudor. Sveikiname.

—Lapkričio mėn. Los Angeles viešėjo Mr. Sharka iš Chicagos. Jisai išvykdamas iš Kalifornijos paaukėjo mūsų naujai bažnyčiai 10 dol. ir pažadėjo toliau naujakurių nepamiršti. Ačiū.

—Mūsų parapijos choras, vedamas naujo vargonininko Ant. Skridulio, buv. "Čiurlionies" ansamblio chormeisterio, daro didelę pažangą. Reikia tikėtis, kad choras, jei ir toliau taip energingai dirbs, išaugs į pajėgų meno vienetą, kuris galės puikiai atstovauti lietuvių dainą ir svetimtųjų tarpe.

—Praleidus Kalėdas, parapija pradės ruošti didžiuliam šv. Kazimiero šventės minėjimui, kuris įvyks kovo 5 dieną, sekmadienį, 1950 metais. Tuoj po Kalėdų bus pradėti platinti bankieto bilietai. Manoma, kad šventėje dalyvaus ir Los Angeles vyskupas.

—Mūsų parapijos sekmadienio mokykla, nors ir sunkiose sąlygose, uoliai dirba ir neša vaisių. Vaikučiai jau pasirodė Kristaus Karaliaus šventės minėjimo programoj, o dabar rengiasi Kalėdų vaidinimui. Tai nuopelnas mokyt. Onos Razutienės ir seselių, kurios taip uoliai ir šventai dirba. Tik reikėtų, kad tėvai dar labiau interesusotųsi šia mokyklėle ir visi leistų į ją savo vaikučius, kur jie girdi lietuvišką žodį ir yra mokomi religijos ir savo krašto pažinimo.

SLA 75 KUOPOS VAKARAS

1950 m. sausio 8 d. SLA 75 kuopa ruošiasi šauniam pobuviui.

Paskutinius kelerius metus ši kuopa rengė linksmus spektaklius-vaidinimus. Šį kartą programą susidės iš muzikos, dainų ir tautinių šokių.

Dainininkė solistė Helen Bartush-Swaggart padainuos lietuviškų dainų. Jai akompanuos ir taip pat solo skambins muz. Aleks. Kučiūnas.

Turėsime malonumo taip pat gerėtis lietuvių tautiniais šokiais, kuriuos pašoks L. Zaikienės vadovaujama šokių grupė.

Taip pat prabilis ir SLA 75 kuopos naujakurys-tremtinys narys, prašneks ir jaunutė, gal būt jauniausia tremtinė į Lietuvių Susivienijimą ir tt.

Programa bus įvairi ir turtinga, o po jos bus šokiai, grojant Stanley West orkestrui. Visą vakarą veiks virtuvė ir baras. Bus duodamas ir "durų prizas."

Vakaro rengėjai nuoširdžiai kviečia Los Angeles lietuvius gausiai dalyvauti ir kartu linksmai praleisti vakarą, pirmą sekmadienį po Naujų Metų. Programa įvyks North Star Auditorium ir prasidės 3:30 val. po pietų

Adele Nausiedas

LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBO SUSIRINKIMAS

Lapkričio 13 d. ilgas automobilių karavanas nuo šv. Kazimiero bažnyčios pasuko palmėmis besistiepiančių kalnų link. Antrą val p.p. klubo nariai ir svečiai jau buvo gražioje Ponų Šilimų rezidencijoje, La Crescenta, Calif.

Susirinkimas praėjo labai jaukioje nuotaikoje ir buvo aptarta daugelis klubo reikalų. Vienas iš svarbiausių buvo: galutinai nutarta įsigyti nuosavas klubo patalpas. Ponas William B. Archis maloniai sutiko finansuoti namo įsigijimą. Jame klubas numato daug plačiau išvystyti savo veiklą.

Kitas susirinkimas įvyks Ponų Steponavičių rezidencijoje, 4109 Huron Ave., Culver City. Naujųjų Metų sutikime klubas numato dalyvauti su Kultūros ir Labdaros Klubu.

Po susirinkimo Ponai Šilimai pakvietė visus dalyvius vaišėms. Visi buvom nustebę tokiu dideliu p. Šilimienės pasiruošimu ir vaišingumu. Dėkingi klubo nariai sugiedojo p. Šilimams ilgiausių metų, o namo pradėjo skirstyti tik vėlai vakare.

A. Regis

ŠV. KAZIMIERO PARAPIJOS KONCERTAS

Los Angeles lietuvių muzikinis gyvenimas kaskart vis stiprėja. To aiškus įrodymas buvo šv. Kazimiero lietuvių parapijos surengtas koncertas lapkričio 20 d. Masonic Hall. Jis savo meniniu pasirodymu prilygo gerai organizuotiems koncertams. Tai buvo pirmas toks koncertas Los Angeles lietuvių gyvenime.

Koncerto programą užpildė parapijos choras, diriguojamas A. Skridulio, Sol. F. Korsak ir muz. A. Kučiūnas bei L. Zaikienės vadovaujama Lietuvių Tautinių Šokių Grupė.

Parapijos choras kaskart vis progresuoja. Naujo chorvedžio A. Skridulio ranka buvo aiškiai juntama. Reikia tikėtis, kad jo vadovybėje choras išaugs į visai reprezentatyvų vienetą, kuris galėtų pasirodyti ir svetimtųjų tarpe. Šį kartą choras nuotaikingai padainavo J. Dambrausko "Maldą už tėvynę", V. K. Banaičio "Už jūrų marių", liaudies dainą "Alutis," V. Paulausko "Miškų gėlė", V. Banaičio "Pavasario daina" ir J. Karoso "Stikliukėlis".

Solistė F. Korsak padainavo A. Kačanausko "Mano Rožė", J. Gruodžio "Aguonėlės" ir Talat-Kelpšos "Mano sieloj šiandien šventė". Iš ne-lietuvių kompozitorių ji išpildė R. Hengeman "A Music I Heard With You", L. Denza romansą "Venis" ir ariją iš G. Verdi op. "Aida" Publika labai šiltai priėmė jos pasirodymą, ir ji turėjo bisui pakartoti. Solistei akompanavo muz. A. Kučiūnas, kuris taip solo paskam-Brahmsio rapsodiją ir Beethoveno sonatą.

L. Zaikienės ved. Taut. Šokių Grupė kaip visada nuotaikingai pašoko lietuvių tautinius šokius.

Koncertas priėjo tikrai su dideliu pasisekimu.

VINCO KUDIRKOS MINĖJIMAS

Lapkričio 19 d. Patriotic Hall TMD Los Angeles sk. suruošė V. Kudirkos 50 m. nuo jo mirties sukaktuvių minėjimą, kurį atidarė ir pravedė TMD sk. pirm. Dagys. Paskaitose St. Raštikis nupasakojo apie V. Kudirkos asmenybę, o K. Barauskas - apie V. Kudirkos kūrybą. Minėjime dalyvavo ir pasveikino buv. JAV ministras Lietuvoj Norem. Taip pat sveikinimus draugijai pareiškė ir įvairių L. A. draugijų atstovai.

Koncertinę dalį išpildė solistė H. Swaggart ir muz. A. Kučiūnas. A. Nausiedienė paskaitė ištrauką iš V. Kudirkos "Tilto atsiminimų"

Labai gražų įspūdį sudarė puikiai dekoruota didžiulės Patriotic Hall scena. Dekoravimą tvarkė St. Makarevičius.

TAUT. ŠOKIŲ GRUPĖS VAKARAS

Lapkr. 5 d. Tarpt. Instituto salėje Liet. Taut. Šokių Grupė surengė savo pirmąjį vakarą. Pirmiausia pasirodė atskiri talentai. Norman Kades pagrojo keletą dalykų su Havajų gitara, o R. Kilmonytė pašoko "Top Dances". Duetu R. Kilmonytė ir Fr. Navickas pašoko "Kaip gi gražus rūtelių darželis", o Vicky Swyt ir Norman Kades pademonstravo stilizuotą suktinį.

Po to buvo suvaidintas jų pačių parašytas vaizdelis, kaip jaunimas Lietuvoje praleidžia šeštadienio popietį. Vaidinimą parašė Irena Truskauskaitė ir Steponas Makarevičius, kuris taip pat nupiešė ir dekoracijas.

Šokėjai gavo daug aploдимentų. Vakaro vedėju buvo adv. J. Petraitis.

Ši grupė, kuriai vadovauja L. Zaikienė, yra susilaukusi ne tik vien lietuvių didelio įvertinimo. Ją kviečia su lietuviškais šokiais pasirodyti ir amerikony įvairios organizacijos.

ĮSISTEIGĖ ALTS SKYRIUS

Spalio 29 d. įvyko Am. Liet. Taut. S-gos skyriaus steigiamasis susirinkimas. Valdbybon išrinktas P. Žilinskas, pirm., V. Archis, išd., ir B. Gediminas, sekr. Tame pačiame susirinkime buvo likviduotas jau kurį laiką nebeveikęs Lietuvai Vaduoti Sąjungos skyrius.

ALT SKYRIAUS NAUJA VALDYBA

Lapkr. 13 d. įvykusiame ALT susirinkime buvo išrinkta nauja valdyba, kurion įėjo St. Raštikis, pirm., kun. L. Jankus, vicep., A. Skirius sekr., A. Deringienė, išd. ir V. Kazlauskas su V. Archiu nariais. Be to buvo nutarta iškilmingai paminėti Vasario 16-ją.

Soviet Deportations in Lithuania

(Continued from the Nov. issue)

"AMNESTY"

The Bolsheviks schemed to lure back the men. They wrote letters and posted notices promising safe conduct and no reprisals if the escapees would deliver themselves back into Bolshevik hands.

The scheme didn't work, for it was well known that once you escaped there was no road back.

DEPORTATION MACHINERY

In the fall of 1947, Kulakauskas, Tomas, Communist Party Secretary for the district of Lazdijai, was captured by the partisans. He told how the deportations were organized. The actual deportation order comes from Moscow. First, lists are made up by a three party county commission from information supplied by local *istrebiteli* and spies. A district commission of five members then examines the lists, after which they are forwarded to Vilnius, where Snieckus, Gedvila, and Bartasiunas O.K. them. Finally, transportation facilities are arranged through Moscow. The Lithuanian TSR must pay Moscow for the loan of these facilities.

Who were the persons affected by the deportation order? They were all those entered under Directive 0054, issued in 1941, partisans' families and relatives, families of refugees in the Western zones, and families at least one member of which had been put to death.

DEPORTATION INCIDENTS

The following are some characteristic incidents witnessed during the deportation process.

A family from Varena county, Varena district, was deported. On reaching Vilnius railroad station, two male members of the family were allowed to alight for water. They carried a large kettle with them. A guard led them to a pump. The two men said they didn't know how to work the pump, so the guard put down his rifle to show them how. The men struck him down and made their escape to partisan lines.

Another man, also from Varena county, a policeman in the days before the Bolsheviks, feigned insanity when the Bolsheviks moved in. In 1948 he and his family were deported, but he, as a subnormal type, was less closely watched, so that he

was able to escape to partisan lines. The infuriated MGB chief remarked: "He's not crazy. We are."

In Alytus district, Gavelis, an aged teacher, was arrested. He had heart disease. When they were ready to take him away in a truck, he shouted to his Russian captors and local *istrebiteli*: "Take me, but you can't take all of us. Someone will avenge us!" The old man was thrown into the truck and hauled away senseless.

In the city of Alytus two *istrebiteli* came to arrest student D. D. seized a mallet and felled one of the men, but he himself was wounded and captured. He was sentenced to five years imprisonment for resisting arrest.

The Deportee by L. Madrassi, French Artist

1949 DEPORTATIONS

Already in the winter months of 1948-1949 it was rumored that more deportations were in store. Mobilization of motor vehicles and "active" personnel was staged several times. But this was only a routine maneuver on the part of the Bolsheviks, who were playing a game of nerves. Finally, on March 24-27, the actual deportations began.

This particular deportation was concentrated in the towns and cities, and most markedly in Kaunas.

A large number of Jews were taken.

Entire villages were depopulated in the districts of Veisėjai, Kapčiamiestis, and Lazdijai.

The rounding up was completed in three days. Persons were arrested in the night and in broad daylight. A favorite Bolshevik trick was to lie flat in the trucks so that onlookers would think them empty.

No one was spared. Bolshevik sympathizers, the poor and the sick were arrested and deported with the others.

Such a one was Mizaras, of Saulėnai village, Leipalingis county. He was an open sympathizer and a man of little means. His son served in the Bolshevik armed forces, and the father boasted about his example. Another case was that of three menial servant families arrested with their children from Leipalingis. Another was Jurelionis, of Veisėjai county, Čiavoniai village. He had not left the sick bed for ten years.

Transport echelons stood by for three days while the deportees were being rounded up. Motor vehicles remained mobilized until April 20, when another deportation was imminent.

DEPORTEES EN ROUTE AND IN EXILE.

During the two Bolshevik occupations of Lithuania, in all there have been 7 major deportations, besides the regular deportation of convicts, which is normally carried out once a month.

There are no indications that deportations will end.

Deportations are frequently made possible by the use of American made transportation equipment.

American Studebakers and Fords range the Lithuanian countryside, often penetrating into districts inaccessible to the less efficient Russian makes. American trucks, "Amerikankas", are used to haul deportees to the railroad stations.

Deportations are most brutal, and do not spare infants or the aged.

The deportations have no other purpose than the complete and thorough extermination of the Lithuanian people: scientific genocide.

That deportees are not any kind of "enemies of the people" is shown by two characteristic cases: Bujauskas exiled with her four children from Balbieriškis village, Balbieriškis county, Prienai district, in 1946, during the first major deportation from that region; Vitkauskas with her three children, from Leipalingis, exiled at the same time. The children of the two women were not allowed to take stockings

Back from the Sea

by BAGDONAS

along, despite the fact that it was intensely cold outside.

Deportees are crammed into narrow boxcars, the doors of which are nailed down and the windows strung over with barbed wire. In the wintertime it is not so bad, but in the summer many persons are overcome by the heat and die. Their bodies are thrown out of the moving train.

There is a high mortality rate especially among children.

Somewhere midway to the destination the men are separated from their families. Not far from Moscow, placards are hung on the boxcars, announcing that these Lithuanians voluntarily go to such and such Republic. While yet in their own country, the deportees are segregated according to how "dangerous" each is. The most "dangerous" are given the worst treatment. At the final destination the deportees are once more forced to sign an affidavit of voluntary departure; then they are issued papers stating that the person indicated is not to move from the district assigned him for a ten year period without the knowledge of the MVD. Others are forced to sign for persons who will not.

Sometimes the last leg of the journey, which may be 200 kilometers, is made on foot, through for-

ests and snows.

Deportees are housed in wooden shacks which they build themselves. The extreme sub-zero temperatures cause great suffering. Each barrack contains 100 persons or more, and there are no partitions separating them. In other areas deportees are put in single shacks, 20 persons to a shack. In all cases living conditions are devised to speed the decrease of the deportees.

All persons between the ages 15 and 85 must work at the heaviest physical tasks. Sex makes no difference; the women work alongside the men. It is common for a pregnant woman to be forced to work up to the very time of delivery and suffer being pushed around and jeered at.

Medical attention is of no concern to the administration. It is luck alone that in some camps there are individuals with some medical knowledge.

The place of work can be as far as 20 kilometers distant from the camp. Workers slogging back from a hard day's toil get lost from time to time, especially during snow storms, and perish somewhere in a drift, leaving, it may be, a family of children alone and uncared for.

For the most part work is centered in the forests, where logs are cut and made ready for floating down

to Soviet processing zones. A considerable number of Lithuanians work in the mines in Vorkuta and elsewhere. Working conditions are unusually adverse.

One Lithuanian, drafted into the Nazi armed forces in 1944, was captured by the Russians in Hungary and put to work in the Donbasa mines. He escaped a year later with eight Lithuanians and two Estonians. He relates:

"More people fell in the mines than on the battlefields in East Prussia. Supports gave away, cars collided, crushing their operators, premature explosions buried others. Fires, cave-ins were common occurrences. All this was caused by Russian negligence and the starved condition of the prisoners".

Work quotas are very high. Failure to meet the quotas means a cut in the food ration and a corresponding reduction in wages. Only the physically strongest men can earn one kilo of bread for a day's stint. They are the convicts, who have lived all their lives in Soviet slavery, and who cannot believe that it was possible to earn more than one kilo of bread for one day's labor in Independent Lithuania.

Wages for a month's work average between 200-300 rubles, which buys a bucket of potatoes and a few kilos of bread.

Starvation conditions are ever present in the camps. Before discontinuance of the ration card system old men and little children died of hunger, as they were not given cards. "He who doesn't work, doesn't eat" - is the Bolshevik slogan.

The hardest years for the deportees were 1942 and 1943, when the daily ration of food was but a handful of flour and an equal quantity of oats, which was mixed with snow and cooked over a fire in a shovel.

Starvation makes beasts of men. Fights take place over bones and fish heads thrown out on the administration garbage heaps. A kind of soup is made out of ground up bones. Those prisoners considered "dangerous" are known to claw their camp sites bare of all vegetation, such is their hunger.

Deportee N. relates how she found an old man by the wayside, moaning for food. She could give him nothing. The old man was tearing grass out of the ground and trying to eat it.

Another deportee considered herself enriched because she was able to sow a plot of potatoes (150 in all).

Letters reaching the outside world ask not for bread or for fat, but for that which hogs feed on.

Clothing and footwear are scarce. A Kaunas factory worker deported by the Bolsheviks remarks:

"I would be the happiest woman in the world if I could only have one piece of linen to wear..."

When this woman wore out the clothes she had been deported in, she used fertilizer sacks to clothe herself.

Unbearable working conditions, starvation, and epidemics wipe out the camps rapidly. Death notices are posted every day.

The dead are covered up not far from the camps or where they fall, in the snow. Bujanowskas, mentioned elsewhere in this article, died after only six months in a forced labor camp. Her children were left destitute and became beggars.

Many deportees lose their lives in the spring logging season.

RUSSIANS PRIVILEGED

Russians are privileged in the camps, where the MVD guards are Russian without exception. The Balts are frequently robbed of things sent them in the mail and other acquired articles. Possession of knives is not permitted, but the Russians have them and use them to rob the other prisoners. The Russian prisoners are criminal felons, without moral sense or decency.

They cannot understand why the Balts share among themselves what few articles they receive from home. Twice a month the cooperative opens its doors to sell food products. The first day everything is sold out. The Russians get most of the food.

The Lithuanians do not forget their freedom even in exile. In 1947 they started a newspaper entitled "Longing for Our Country."

When the MVD found out about it the organizers were seized and sent 2,000 kilometers farther into Siberia.

Two incidents from life in Siberian death camps will serve to illustrate the enormity of Bolshevik crimes: In one case MVD guards set fire to a barrack in which 100 convicts were sleeping. The gasoline-driven flames quickly gutted the structure, burning to death 70 of the inmates. In another case the ruins of a Siberian church were used for orgiastic purposes. The

remains of the altar was used as a latrine.

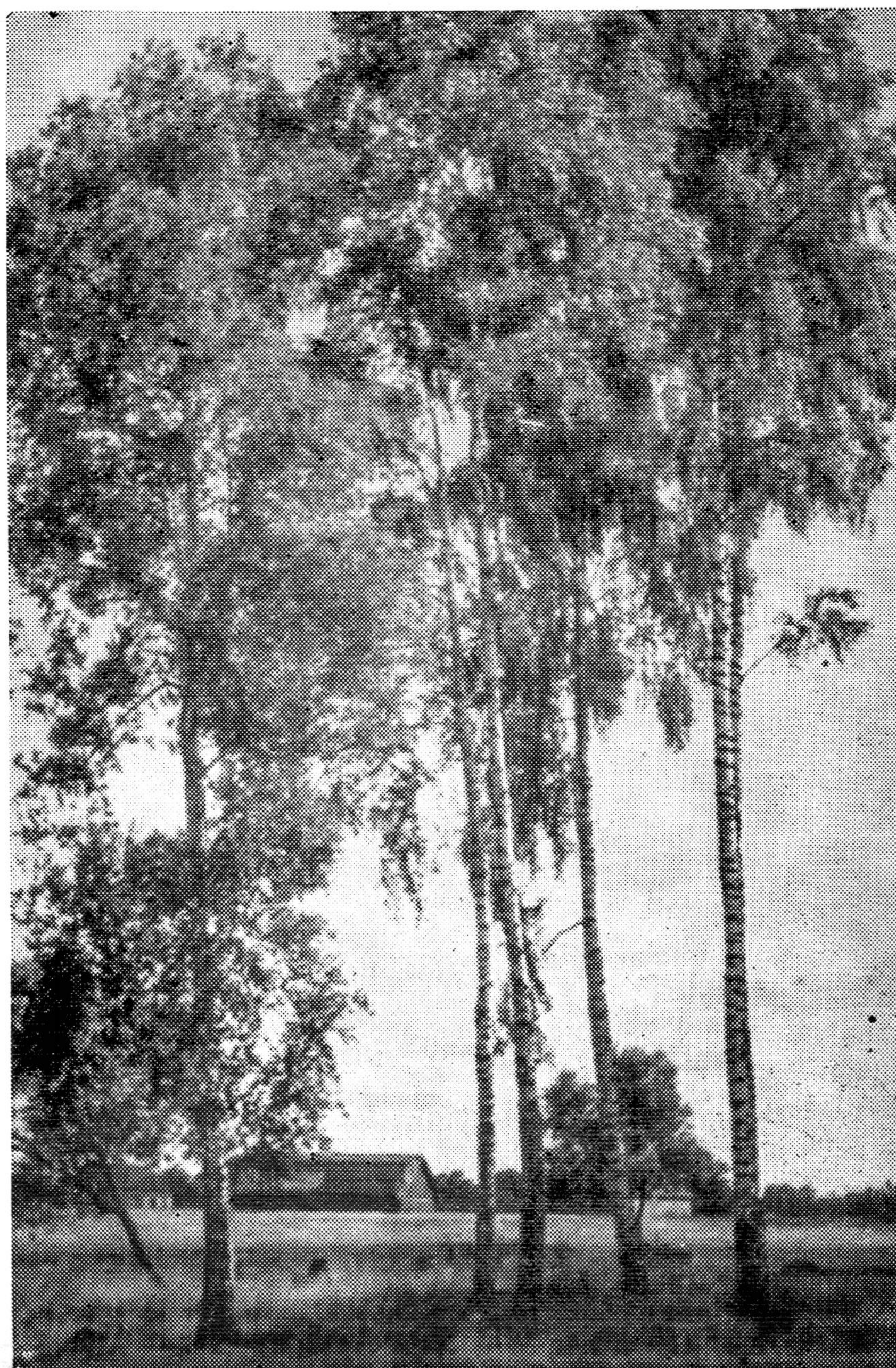
The foregoing report is taken from authentic Lithuanian sources. It illustrates with new horror the Soviet resolution to speed the extermination of the Lithuanian nation.

This is the last stand.

The Lithuanians, together with their subjugated neighbors, appeal to the UN and its members, to the press, to the International Leagues defending human rights, to free people everywhere, - FOR HELP. Only the united efforts of a free world can break the Iron Curtain masking Soviet annihilation of human beings and nations. (E.)

Lithuania, my country, thou art like health; how much thou shouldst be prized only he can learn who has lost thee. To-day thy beauty in all its splendour I see and describe, for I yearn for thee.

ADOMAS MICKEVIČIUS (1798-1855)

Autumn in Lithuania

One Hundred Years Of Chopin

If it were possible to resurrect the chief character of Poe's *The Fall of the House of Usher*, reduce his grotesqueness and provide him with a piano, we would have a reasonably good likeness of Frederick Chopin. Chopin, too, was upset by harsh noises; he tended toward hypochondria, and he made a fetich of his dress and his personal habits; he was also an invert and a sybarite, but no one denies his claim to musical fame. From the very outset of his career as a boy in a small village in Poland, his melodies enraptured all who heard them: the postillion, the prince, his fellow composers and musicians were all equally carried away by the magical touch of this genius, who resembled and behaved more like a woman than did George Sand. It was mainly through him that the piano came to rank as one of the most important instruments of musical expression. His new devices were a startling innovation in old-style piano techniques. The prolongations of tone possible in other instruments could not be achieved on the piano, but that did not deter Chopin who circumvented this difficulty by introducing harmonic progressions and melodies repeated in various subtle guises that blended into continuity and emerged exquisite musical tapestries. Such music could not be played in the concert hall and appreciated to its fullest; it was like a nightingale's call in the depths of a silent forest - sweet in solitude.

Chopin's life was characterized by ill-health and internal turmoil. Early in his life he was familiar with the piano, and through his understanding father he was able to pursue his musical studies from the age of seventeen, when he quit his formal education, to the time of his death in 1849. Three women figured in his life: Constance, a boyhood sweetheart, who later married another man and lost her sight; Marie, the daughter of a Polish nobleman, whose indecision prevented their marriage; and last of all, the queer literator, George Sand, mistress of many men, among them Alfred de Musset. For a period of ten years Sand and Chopin lived in close intimacy, ending, finally, in a rupture that was never repaired. It was while under the influence of this passionate, masculine woman that Chopin wrote some of his most memorable compositions. They were

both sick persons mentally and as totally unlike each other as two lovers could be, yet the artistic sense in both of them temporarily put aside the essentially antithetical differences in their natures.

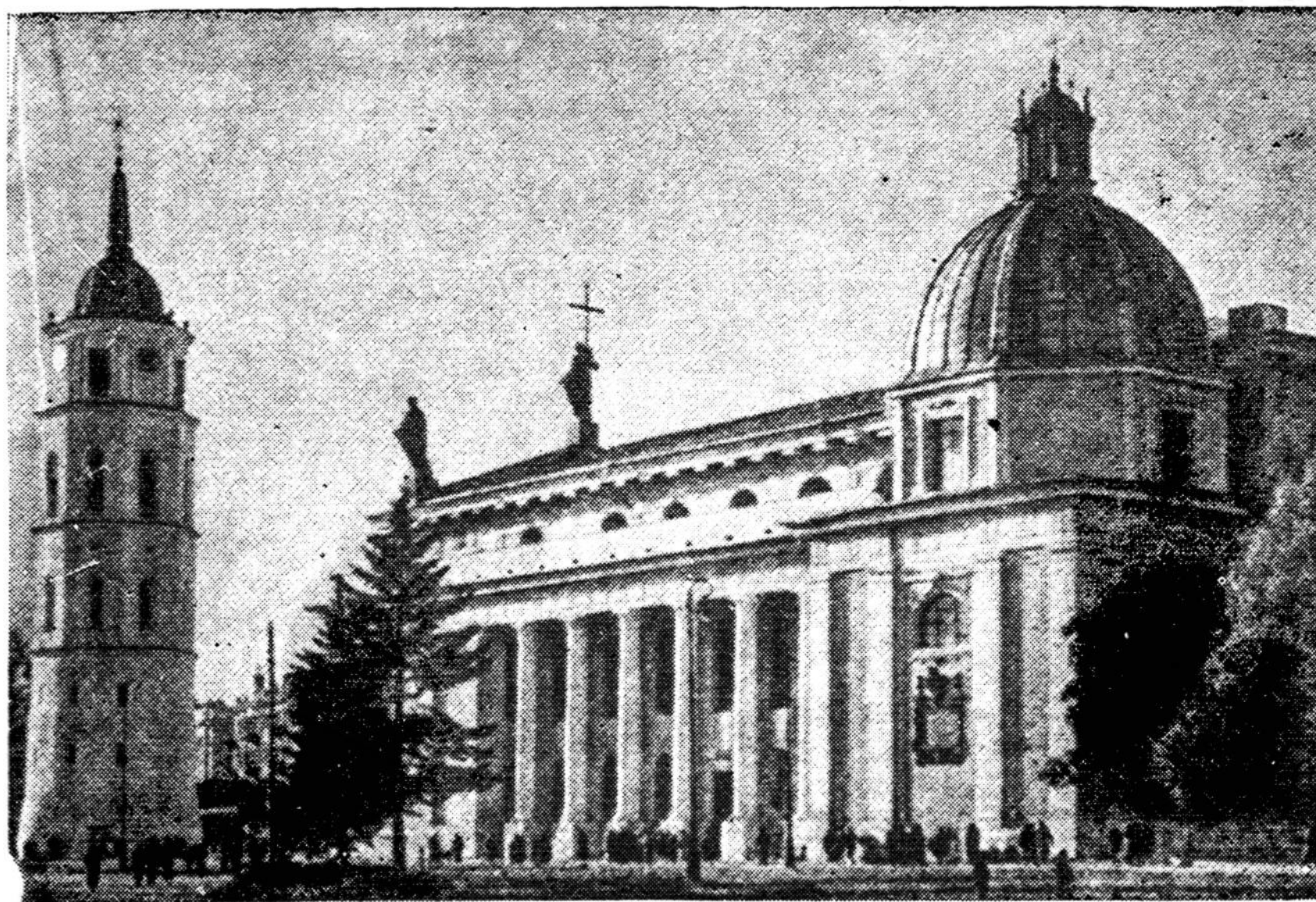
But they could not go on living together; she was sensual and domineering, he was retiring and sickly, almost a valetudinarian.

Chopin left his father's house in the provincial village of Zelazowa Wola to seek his fortune in the musical capitols of the Continent. He visited Warsaw, Prague, Vienna, and Dresden, finally installing himself in Paris, where he spent the greater part of his short life, always sorrowing for his native Poland, which, next to his family and his music, he loved most of all. It was in his nature to long for and sentimentalize the scenes of his boyhood and the first impressions of life and love he had formed there. Guy de Pourtales, one of his biographers, has remarked, "His music is perhaps nothing but the risen song of ... inner loneliness." This nostalgia and sweet pathos we hear in his music today, one hundred years later - proof of this poet's universality and enduring appeal. He could on occasion rise to feverish musical expression breathing the very spirit of revolt.

No example in all of music can better illustrate the rushing ardor and passionate emotion of the romantic soul than the *Revolutionary Etude*, composed by Chopin during the Polish insurrection against Russian thralldom. These several outpourings of violent feelings are in contrast to the general temper of

his compositions, which range from the tranquil and the dolorous to the carefree Polish dances. His was a spontaneous genius quite unlike that of a Beethoven, who plotted and wracked his brain for inspiration; Chopin's was an "unpremeditated art", effortless in its inception, flowing out of him like a song from the lips of a Polish maiden. It is only regrettable that Chopin chose no great artistic medium, no musical epic form, which might have earned him the appellation of "great" along with a Beethoven, a Brahms or a Wagner. He had no talent in orchestral composition. But, for all that, we do not like him less, for we never tire of his beautiful melodies, which are as readily recognizable to us as the style of a Liszt or an Offenbach. *When we hear Chopin, we know it is Chopin.*

For a time Chopin was in financial difficulties in Paris, but thru the friendship of Prince Valentine Radziwill, whom he encountered on the boulevards quite by accident one day, he was directly launched into society and was from that time on mentioned in the same breath with Bellini, Liszt, Berlioz, and Meyerbeer. He gave public concerts only when he had to, preferring to earn his livelihood by giving lessons. He felt lost and crushed in the presence of crowds, and he also knew that his own peculiar brand of music was best suited for private hearing, in secluded company such as he found in the drawingrooms of the aristocracy. The influential personages who congregated to hear the maestro play were at the same time the patrons

Vilnius Cathedral, Lithuania

who made it possible for him to further his art.

But Chopin was already spitting blood. Never a robust person even in his youth, careless in ordering his private life, high-strung and overworked, it was not long before he lay on his death bed. He died a young man of forty. The funeral was an impressive tribute to the tragic composer who passed away when he might have been creating his greatest work. His friends were near him even in his final hours. They played for him the melodies he had always loved. Remembering his great respect for Mozart, they organized a last performance of the *Requiem Mass*. And so the forlorn figure that sang Polands songs across the world died away from the country that had given him birth and the spiritual inspiration that made him immortal. His body was interred in Paris, but his heart was sent to Poland.

My personal acquaintance with Chopin's music came many years ago when I was just formulating my opinions of music and the masters who wrote it. His music consoled me and lifted me then as it does now, but in quite a different way. The outer sensuous qualities appealing to the ear alone were the most salient features I recognized in Chopin; it was not until later that I began to see the craft and workmanship of his compositions; the associations of my own experience in the past led me to discover the fine spiritual values ingrained in them; I read therein the testament of a noble poet and feeling soul. Now he is more than a consolation to me; he is a respite, a welcome relief from much of the colorlessness of contemporary music. It would be unendurable for me to listen to Stravinsky, Shostakovich, or Schoenberg for more than a few minutes; they oppress my spirit and remind me of concrete skyscrapers, atom bombs, and a harsh, machine-driven society. Give me Chopin! But give me Chopin as played by a pianist who *knows*. The pure individuality of Chopin's music demands an individual interpreter, one who will not bang to be heard, and one who will not obtrude where he should be retiring. There are no more Chopins and only a few who can play Chopin. Liszt could play Chopin and so could Paderewski. I like Alexander Brailowsky. It is for each of us to find our own Chopin and to find in him our own particular meaning.

Milton Stark

KRYŽIAI

A fragment from the famous novel by Vincas Ramonas, translated from the Lithuanian by Milton Stark.

(Continued from the Oct. issue)

The amount of bran and squeezings each cow is to have per day is also marked on the blackboards.

Kreivenas walks up to Cowberry and pats her. She is his best cow, the best for miles around. He removes a straw stuck to her tail and passes his hand across the cow's moist muzzle once more. The cow licks his hand and lows.

"Right away, right away, cultured animal. I'll bring some greens for your milk factory right away."

Petrone and his wife come in to milk the cows. After feeding the cows and clearing away the manure Kreivenas breaks six eggs into a mess of milk and gives it to the calves to drink. Scratching the soft, warm neck of one of the calves, he eyes Petrone, who is already milking Cowberry.

"Skirts should always be tight-made... great the way they stretch around... Little whortle... red and white..."

Kreivenas suddenly frowns for some reason. Stepping up on a stall, he gropes under a beam for a tiny bit of chalk; he goes up to Cowberry and rubs out her name from the blackboard and puts down another: "Progress."

Mrs. Kreivenas looks with surprise at her husband.

"Well, what now? A new name?"

"And why not?"

"Progress. That's some kind of a company or party, not a cow."

"For some it's a company and a party, for some it's a milk cow."

"What about the books? Are you going to change them, too?"

"I make the rules, so I'll change them as I see fit," answers Kreivenas, picking up a comb and combing one of the cows.

"Torpedo, Torpedo - But your production is falling off," he says to the cow. "This kind of song doesn't please my ear. Maybe you're sick. I'll have to call the veterinary."

When he is through he goes off to see that the horses have been fed and the sheep looked after.

Back at the house he washes himself and takes out a shirt from the wardrobe in the dining-room. He scowls. His wife has done it her own way - the upper half of the collar is hard, the lower soft. The tie will not stay in place again.

"You didn't starch the collar again as it should be. How many times have I told you! The tie slips. When I tighten it the upper part turns up... looks like devil knows what!"

"You've grown so much tallow on the back of your neck it's bound to slip. The collar's at fault, he says!"

"Here I'm serious, and she clucks like a hen!"

He finishes dressing and sits down to breakfast. After eating four pieces of bacon fried in onions, he reaches for a bowl of cabbage soup smelling of fresh suet. Spearing the last cold potatoe with his fork and supping the last spoonful of soup, he remarks to his wife:

"This cabbage doesn't go too well today."

"Wait, the coffee's almost ready."

With his coffee he takes some ham, some fresh sausage, and eats three eggs with finger-thick slices of butter.

"Will you have some smoked goose?" asks his wife.

"Goose is all right."

"Will you have some jam?"

"That's not a bad idea."

"Cherries?"

"Not on a bet. I don't want any today. Give me some pickled plums."

The hired man enters to tell him that the horse is harnessed.

"Sit down, uncle, and have some breakfast," Mrs Kreivenas invites the hired man.

"Thank you, but they're waiting for me at home."

"They say a guest's share is good only as far as the door, but have something anyway."

In the kitchen there is a table layed out just like the master's, except for the smoked goose and the pickled plums. For all that, there is a sizable cheese and enough slices of wheaton bread on a large platter for a hay binder.

"But you, aunt, I see, are always last and last at the table," says the hired man, buttering his bread.

"When the mistress sits first, then the family can't bear up before the wind," replies Mrs. Kreivenas, replacing some pots. "Here, why the black bread? spread it on the wheaton or on the cheese. First take some meat."

Kreivenas comes into the kitchen, adjusting his astrahan tie.

"See that you don't make a bargain for too much of the flax. I intend to do more weaving this year. I'll need it myself."

"If we run short we can get some at the store."

"We can get some at the store, he says! What good is your store-bought stuff? Even the tablecloths. Can you compare them with the home-made? You wash one once and it turns into a cobweb. It's a shame to cover the table. Besides, what kind of patterns have the bought ones? Why, a good miss could weave a hundred times better. A factory can't put together a pretty pattern. You know - a factory - all they care about is speed and output."

"When a body listens to you he doesn't know whether he ought to cry or laugh. This is the factory age - progress - but she spits at factories. It's no wonder the press writes that our peasantry are behind times. They can't be anything but behind times! Try to enlighten someone like you. I hand her *Culture** to read, but she slavers over that tripe, *Let Us Worship God***. That's progress for you!"

"Progress! He thinks because he's given a cow the name of progress, that he's smarter than the whole world. Factories! You yourself are a factory with that pipe. Who won the gold medal for tablecloths and towels at the fair if it wasn't I? Even the Finnish minister bought one of my tablecloths. I'm not bragging, but you'd have to look high and low for another like it. And when I gave the priest that bedspread, why, his very eyes lighted up. Such beautiful work, he said, should be kept under a glass. Such a choice of colors, such a feeling for Lithuanian beauty... Well, I don't know what else he said..."

"So remember what I said to you. If you take another thing out of this house to give away to every sponger and hornswoggler at large, then I'll show you. No two ways about it, I'll tan your hide!"

"What, I'll have to have your permission? Pay stamp-duty, must I? I made them, they're my tablecloths, my towels - I'll give them away to whomever I please."

* A monthly journal printed in Siauliai, representing leftist ideas. - Trans.

** A prayer book. - Trans.

(To be continued next month)

A Famous Lithuanian Novel to be published

The "California Lithuanian" has contracted to publish Vincas Ramonas's famous novel, *CROSSES* (Kryžiai), in an English translation by Milton Stark. Final arrangements have been made with the author, and the translation will go to press sometime next year.

The *Crosses* was originally published in Germany, in 1947, when Mr. Ramonas was a refugee there. The novel's timeliness and excellent literary merit made it an immediate success. The author was awarded the BALF literary prize and a second edition of the novel soon followed.

The novel's peculiar idiom and subtle style have discouraged German and English translators, so

that only a Latvian version exists.

Mr. Ramonas's literary career began with his first novel, *Flaxen Blooms* (Linų žiedai), published in 1925 and subsequently translated into the Latvian, Finnish, and Swedish languages. A second novel, *Dust in the Red Sunset* (Dulkės raudoname saulėleidy), appeared during German occupation years and depicted Lithuanian life under the Bolsheviks. It is now being prepared for reissue.

Mr. Ramonas taught for a time at a high school and later at a teachers' college in Lithuania. At present he is in Australia as an immigrant forest worker. He hopes to return to Lithuania when she is free once more.

LOS ANGELES COUNCIL

COUNCIL 133 held its regular monthly meeting for October at the home of Mr. and Mrs. Jakutis in Glendale. The meeting was opened with a prayer by the Council President Mr. Peters, and reading of the minutes followed. Council Secretary, Miss Stella Birbal, informed the gathering that the most important unfinished business at hand was the annual Halloween Dance.

Chairman of the Dance Committee, Jake Marback, reported on the progress made so far and urged each and every member to put forth his best efforts for the success of this annual K of L affair, especially this year inasmuch as the benefit derived would go to the building fund of the new St. Casimir's Church. The spirit of the meeting was high and members volunteered to work at different stations. The kitchen was placed in charge of our member Ed Bartkus; the bar in charge of Vice President Peter Barkauskas, with George Rudauskas volunteering to assist him. The cashiering was taken over by the ladies.

The Council in further discussion brought up the matter of the birthday of the founder of the organization, Mr. Norkunas, which is on December 1st. It was unanimously agreed to commemorate the beloved founder, and the final plan for this will be completed at the November meeting.

Mr. Peters welcomed into the organization three new members: Michael Jakutis, Paul Kasankus and George Gaikauskas, and urged the members to invite all young Lithuanian people in and around Los Angeles to join this worthy organization and enjoy its activity.

Next meeting in November will be the pre-annual meeting, with election of new officers and will take place at the rectory.

The meeting closed with a prayer and all present were served with refreshments by Mrs. Jakutis, mother of our new member, Michael Jakutis. The Council is very grateful and appreciative of her warm hospitality.

Council 133 held its pre-annual meeting on November 8 in the parish hall with practically all of the members present. The meeting was opened by Council President, Mr. Peters, with a prayer. Reading of the minutes and correspondence followed.

Halloween Dance Committee Chairman, Jake Marback, reported on the results of the dance. Mr. Peters thanked Mr. Marback and his committee for the splendid cooperation shown in working as a team for this affair. The proceeds realized are gratifying and will make a good showing on the parish's books towards the new church. Mr. Marback also reported that he has engaged North Star Auditorium for our spring dance, which is to be held on April 22, 1950. The council expressed its appreciation to Jake and his committee for their untiring effort for the council's welfare.

The appeal of the Supreme Council for an affair for the benefit of the Center was discussed at great length, as was the Christmas issue of Vytis. Inasmuch as the council would like to contribute its share and accepted the requests, nevertheless it does not find it feasible at this time to expend any funds from its treasury, but will make an effort to do sometime in the future.

Secretary Birbal read a letter from Miss Dorothy Miller, Supreme Financial Secretary. Council 133 is happy to know that Miss Miller has taken a hand in our organization's membership matters and her "urgers" were wholeheartedly received.

Our good council member, Miss Agnes Naginis, was married on November 13, to Mr. Charles Winters, at High Mass in St. Casimir's Church, and having received an invitation to attend her wedding, the members gratefully accepted, and tendered their gift to the bride and groom.

Reverend Pastor, Father Kučinskas, addressed the members and among other things announced that youngsters, mostly of displaced persons families, are being organized; his
(Continued on Page 20)

ABOARD THE KUALOA

The story of a voyage around the world.

We expected to remain only three weeks on Palmyra but the essential repairs to KUALOA, the new friends who entertained us, the commissary privileges, and the lush beauty of that tropic atoll all conspired to detain us an additional month.

On Nov. 1st at 1 PM the entire CAA staff turned out to see our departure for Canton Island. We were sailing via Washington Is. to drop off cartons of books and magazines, gifts from the folks on Palmyra. Our charts promised a counter-equatorial current but we found none. Instead we tacked in light winds, sweltered in humid calms, and drifted westward. At last we motored, reaching Washington in 4 days 7 hrs., after having traveled 252 miles to make good a distance of 120 mi. Washington had again proved elusive and hard to attain. According to its manager, "That is always the luck of Washington." We anchored ½ mile offshore at 9 PM and went in on a copra surfboat the following morning. The genial manager took us sight-seeing in his small gasoline launch along fresh water canals, thru acres of peat bogs, and across the fresh-water lake which is some 1½ by 2 mi., with a coral rock bottom and depth of 3½-18 ft. When it RAINS, the sluice gates are opened to drain the excess water off to sea and thus maintain a 3½ ft. level in the canals. The island is a veritable jungle of coconut palms, tropical trees, and assorted varieties of plants and ferns.

Next morning in a 9 mi. wind and light swells we went adrift. Upon retrieving our ground tackle we found what was left of our brand new 75 No. kedge anchor - both flukes had peeled off the shank. It had been not an honest hot weld - merely a miserable cold tack job for there was rust inside where the metal had not fused. We did not re-anchor. The KUALOA, with Tarry and Lorna aboard, stood off the island under sail and power while the skipper went ashore to say our farewells and pick up mail for posting at Canton Is.

We got under way at 10:15 AM and averaged 100 miles daily for the next few days. Then our speed began to decrease as the wind lightened, shifted, and finally quit entirely. The sea flattened until there wasn't even a ripple; its surface was like burnished steel with vast acreages rising and settling, pulsing like

the breathing of a huge sleeping monster. There was no clear horizon line between sea and sky, so taking sun sights became a problem in celestial guessing. We drifted with twin spinnakers alternately billowing and collapsing with each slow roll of the ship, and when we had crawled within motoring range of Canton Is., the engine was started and we moved under power for 40 hrs. in a complete calm, arriving off the lagoon entrance by daybreak - 40 days, 18 hrs. and 20 min. out of Washington. We had traveled 864 miles to make good the charted distance of 810 miles.

We attempted to enter Canton's lagoon by bucking the ebbing tide but were whirled around and swept back out to sea. So we drifted in the lee of the burned-out hulk of the PRES. TAYLOR, perched high on the shoaling reef, to await the turn of the tide. The British Gilbertese postmaster came out in a launch to deliver 2 registered letters from friends on Fanning, and at 11 AM a Palmyra friend came out and we were boarded by the U. S. Comm. and his wife, who piloted us into the lagoon and to the main pier.

At first glance Canton is a depressing sight - an atoll abandoned and forgotten by the ancient gods of Polynesia. Lack of water has been its hereditary curse. Its broken-down piers, dumps, and collapsing buildings of the war-time era, covered with coral dust, in no way detract from its general appearance of desolation. The CAA and Pan-American maintain air facilities which are vitally essential to ocean-hopping planes, and it is only for this reason that the barren atoll is inhabited. A few palms and other trees have been imported and are eking out a miserable tho eye-satisfying existence in this south sea desert. The people, as usual, are hospitable and happy to entertain the stranger in their midst and we expect to remain not less than 2 weeks.

Canton is our last mail contact for many months in as much as the Gilbert and Ellice groups where we are bound boast only a 6 mos. mail service; therefore, we will not remain long enough on any island to wait for letters.

We expect to remain here long enough to obtain needed materials from the U. S. by air, then we are on the way again. The people are genial here. We have been wine-

dined and feted since our arrival. Two anchors were given us as replacements for those we lost.

There is a Condominium government here, with both U. S. and British flags flying from separate staffs. The CAA are all U. S. citizens, while employees of Pan. - American are New Zealanders. The Pan.-Am. manager has permitted us to purchase fresh foods from hotel stocks as long as we stay.

Even inside the lagoon, the tidal currents are nasty and treacherous. The lagoon is full of edible fish, none of them poisonous, as they were at Christmas, Fanning and Palmyra. In a few days we are leaving the freight pier and crossing the lagoon to the Goo T. and Pan.-Am. installations, where we can be in quieter waters at one of the small boat piers.

Aloha for now from:

V. Brazevičius - Fred E. Truman

(To be continued)

(Continued from Page 19)

thought was to form a junior K of L group, provided it met with the approval of the council. The council pledged its cooperation in this venture and Mr. Peters was designated to act as co-ordinator.

Election of officers was held and the following were elected to the respective offices: Peter Barkauskas, President; Jake Marback, Vice-President; Stella Birbal, Secretary; Helen Varkalis, Financial Sec'y-Treasurer; Mike Jakutis and Paul Kasankus, Correspondents; Frank Gilbert and George Gaikauskas, Sgts. at Arms.

Standing Committes: Entertainment, etc: Edward Bartkus, Chairman; Jean Marback, Joseph Petrauskas. Council refreshments: Mary Birbal, Lucille Gilbert, Helen Varkalis.

The meeting was a very spirited and several times candidates were "written in" as was the case of Miss Stella Birbal, who had declined to "run". Her past performance and loyalty to the council is appreciated and therefore she was unanimously chosen to carry the duties of secretaryship for another year.

The next meeting (December 13, 1949) will be a dinner-meeting during which the installation of new officers will take place. The meeting was closed with a prayer by the Rev. Pastor.

AGNES NAGINIS' MARRIAGE

St. Casimir's church was again the scene of a beautiful wedding which took place on November 13th, between Miss Agnes Naginis and Charles Winters. The church was decorated with white flowers for the occasion. The bride was given in marriage by her father, Mr. B. Naginis. She wore a traditional white satin gown, with a Queen Anne neckline, inset with white marquzette, long sleeves which came to a point at the wrist, fitted bodice, which fell into a hooped full skirt and a train. She carried an orchid.

Miss of honor, Miss Stella Birbal, wore a gown of crimson satin and carried red roses.

Her two attendants, Miss Mary Birbal and Miss Ruta Kilmonis, wore similar gown of deep green and chartruse satin, carrying red roses also.

Best man, Bernard Naginis, brother of the bride, and two ushers were in formal attire.

A reception was held for 200 people. Couple received many gifts. We all wish them a happy and successful life together. May all their years be a happy as their wedding day.

Phone: DU. 9-1441

Sveikinu savo klientus, prietelius ir draugus

JOSEPH C. PETERS

830 Security Bldg.

Pasadena, Calif.

Phone SYcamore 6-4013

MERRY CHRISTMAS AND HAPPY NEW YEAR

DR. JOHN STASULAT

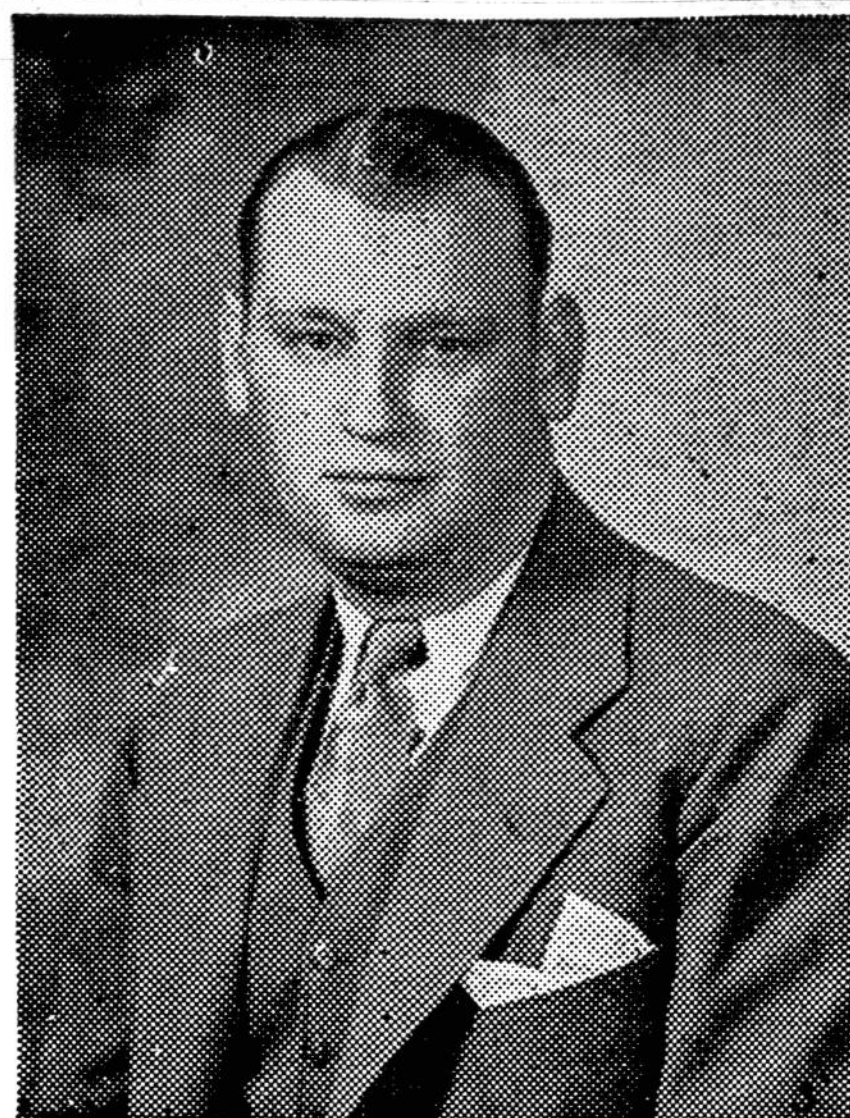
Dentist

BELL, CALIFORNIA

V. J. STACK

16 No. Morengo, Pasadena, Calif.

SYcamore 2-1042

**Sveikinu su
Kaledu ir Nau-
ju Metu sven-
temis visus
lietuvius visur**

FRANK P. SPEECHER

ROWENA REALTY CO.

2945 Rowena Ave., Los Angeles, Calif.

OL. 1166,

Res.: WE. 5934

Real Estate - Notary - Loans - Insurance

PAMATYKITE PUIKIA PROGRAMA

"KALIFORNIJOS LIETUVIO" RENGIAMAME

SPAUDOS BALIUJE

Sausio 29 d., 1950,

NORTH STAR AUDITORIUM

1631 W. Washington Blvd.

PROGRAMOJE:

- 1) **Chicagos Operos soliste HELEN BARTUSH-SWAGGART** mus vel zaves klasiniais kuriniais ir lietuviskomis dainomis,
- 2) **IDOMUS VAIDINIMAS "Subatvakaris Lietuvoj"** su lietuviu liaudies dainomis ir tautiniais sokiais, kuriuos ispildys Liet. Taut. Soku Grupe, vadovaujama **L. ZAIKIENES**.
- 3) **ALEKSANDRAS KUCIUNAS**, Lietuvos Operos dirigentas, pianinu atliks keleta klasiniu kuriniu.
- 4) **Sv. Kazimiero parapijos CHORAS**, vedamas muz. **A. SKRIDULIO**, mus smagiai nuteiks lietuviskomis dainomis.

Jei turite savo seimoje nelietuvių kilmes giminių ar draugų, būtinai juos pakvieskite į šį parengimą, nes jie gal pirmą kartą tai matys, ir tikrai jiems patiks.

Christmas Trees

RESERVE OR
BUY NOW!

Douglas Firs from Wash.-
Oregon

PLACE: Vermont & 36th Place
AND

at the St. Casimir's Lith. Church

VINCENT KAZLAUSKAS

SELLS

"THE BEST IN THE WEST"

FOR DELIVERY CALL

RE. 35619 .: RE. 4595

OL. 4660, RE. 22232

30¢ FT.
and up
Average Price

FRANK RACKUS

Licensed Real - Estate Broker

Sales Exchanges Homes Income Properties

759 North Virgil Los Angeles, 27

Phones: Office-NOrmandy 2-9803, Res.-Citrus 3-8419

J. J. BAKUS & JOE BULAT

LITHUANIAN REAL ESTATE BROKERS

Homes - Income Property - Loans

Multiple Listing Service

4728 So. Normandie Los Angeles 37, Calif.

Office: AXminster 7900 Res.: PLasant 6590

ATLAS PAINT & WALL PAPER STORES

ATLAS - DUTCH BOY - DU PONT PRODUCTS - WINDOW SHADES - GLASS - LINO-
LEUM - FLOOR SANDERS FOR RENT - WATER HEATERS - ASPHALT & RUBBERTILE

C. J. Winnaman

2526 W. Washington Blvd.,
Los Angeles 16, PA. 3151

11014 South Main Street,
Los Angeles 3, PL. 5-0757

9740 Washington Blvd., Culver City

KALIFORNIJOS LIETUVIS
9204 S. Broadway,
LOS ANGELES 3, CALIFORNIA

POSTMASTER — If undeliverable, as address-
ed, for any reason, notify sender on Form
3547, postage for which is guaranteed.
Return and forwarding postage guaranteed.

Mr. Joe Kasputis
7605 S. 22nd Ave.
Kenosha, Wis.